

Lietuvos Respublikos Seimo aplinkos apsaugos komitetui
Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius
Siunčiama el. paštu: aak@lrs.lt, priim@lrs.lt

Vilnius, 2020-12-21

kopija:

Aplinkos apsaugos komiteto pirmininkei
Aistei Gedvilienei
Siunčiama el. paštu: aiste.gedviliene@lrs.lt

Aplinkos apsaugos komiteto nariams:

Arvydui Nekrošiui
Siunčiama el. paštu: arvydas.nekrosius@lrs.lt

Kasparui Adomaičiui
Siunčiama el. paštu: kasparas.adomaitis@lrs.lt

Aidui Gedvilui
Siunčiama el. paštu: aidas.gedvilas@lrs.lt

Ligitai Girskienei
Siunčiama el. paštu: ligita.girskiene@lrs.lt

Linui Jonauskui
Siunčiama el. paštu: linas.jonauskas@lrs.lt

Aplinkos ministrui Simonui Gentvilui
Siunčiama el. paštu: info@am.lt

Aplinkos apsaugos departamento direktorei Olgai Vėbrienei
Siunčiama el. paštu: info@aad.am.lt

Aplinkos apsaugos agentūros direktoriui Rimgaudui Špokui
Siunčiama el. paštu: aaa@aaa.am.lt

Klaipėdos apygardos prokuratūros vyriausiajai prokurorei Daliai Pocienei, prokurorei Ginai Skersinskytei
Siunčiama el. paštais:
klaipeda@prokuraturos.lt; dalia.pociene@prokuraturos.lt; gina.skersinskyte@prokuratura.lt

Generalinei prokuratūrai
Siunčiama el. paštu: generaline.prokuratura@prokuraturos.lt

DĖL SEIMO APLINKOS APSAUGOS KOMITETO 2020-12-16 POSĖDYJE SVARSTYTO KLAUSIMO DĖL AB „GRIGEO KLAIPĖDA“ TARŠOS MAŽINIMO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO

2020-12-16 Lietuvos Respublikos Seimo aplinkos apsaugos komiteto (toliau – **Komitetas**) posėdžio darbotvarkės 6 klausimu svarstytas klausimas dėl AB „Grigeo Klaipėda“ (toliau – **Bendrovė**) taršos mažinimo priemonių įgyvendinimo¹.

---

¹ Posėdžio įrašas viešai prieinamas: <https://www.youtube.com/watch?v=s2tEVbrqiVQ>

Šio svarstymo metu Komiteto iniciatyva, be Komiteto narių, dalyvavo Bendrovės atstovai, Klaipėdos apygardos prokuratūros, atliekančios ikiteisminį tyrimą Bendrovės ir su ja susijusių fizinių asmenų, atžvilgiu, atstovės prokurorės G. Skersinskytė, D. Pocienė, Aplinkos apsaugos agentūros (toliau – AAA) atstovai R. Aužkalis, D. Kazlauskienė, Aplinkos apsaugos departamento (toliau – AAD) atstovė O. Vėbrienė, visuomenininkės R. Zaborė, R. Kuzavienė, Aplinkos ministerijos atstovas R. Sakalauskas.

Šiuo Bendrovė kreipiasi į Jus reaguodama į 2020-12-16 vykusį Komiteto posėdį, kurio metu Komiteto nariai savo pasisakymais peržengė parlamentinės kontrolės ribas, o Klaipėdos apygardos prokuratūros vyriausioji prokurorė D. Pocienė pažeidė ikiteisminio tyrimo duomenų neskelbtinumo, nešališkumo, teisės į teisingą procesą principus. Tuo pačiu pabrėžtina, kad tiek Komiteto nariai, tiek Klaipėdos apygardos prokuratūros vyriausioji prokurorė savo viešais pasisakymais darė akivaizdžiai neleistiną ir netoleruotinai politizuotą ar teisėsaugos institucijų (suvokiamų kaip procesinės prievartos priemonės taikančių subjektų) poveikį viešojo administravimo subjektams (AAD ir (ar) AAA ir (ar) Aplinkos ministerijai), kurių žinioje (kompetencijoje) yra klausimai, tiesiogiai susiję su Bendrovės vykdoma ekonomine-ūkine veikla, o taip pat darė neleistinai grubų valstybės kišimąsi į privataus ūkio subjekto ekonominę-ūkinę veiklą. Toks Komiteto posėdis, įvertinus jo tikslus, turinį, formatą, pažeidžia teisinės valstybės principus, valdžių padalijimo principus, nekaltumo prezumpciją ir daro didelę žalą Bendrovės teisėtiems interesams.

Aukščiau nurodytus teiginius grindžiamė žemiau nurodytais argumentais.

1. Komitetas posėdyje peržengė parlamentinės kontrolės ribas ir darė neleistiną tiesioginį poveikį viešojo administravimo subjektams.

Komiteto posėdyje svarstytas klausimas dėl Bendrovės taršos yra niekaip nesusijęs su Komiteto parlamentinės kontrolės ribomis, kadangi iš esmės Komiteto posėdžio metu buvo svarstomas ne teisės aktų įgyvendinimo klausimas. Jo metu buvo siekiama iš viešojo administravimo subjektų ir ikiteisminį tyrimą vykdančios prokuratūros atstovų gauti informaciją, susijusią su Bendrovės (konkretaus ūkio subjekto) veikla, jos atžvilgiu priimamais administraciniais aktais, atliekamu ikiteisminiu tyrimu, jame nustatinėjamomis aplinkybėmis, taip pat buvo siekiama gauti privataus turinio Bendrovės informaciją apie veiklą, atliktus ir planuojamus nuosavybės teise priklausančių įrenginių modernizavimą, gamybos technologijų pokyčius, o taip pat buvo padarytas neleistinas poveikis viešojo administravimo subjektų sprendimams bei veiksams, dėstant savo asmeninę politiką ir prokurorės nuomonę, nebūtinai sutampančią su viešuoju interesu bei teisės aktų nustatytais reikalavimais bei peržengiančią tiek politikų, tiek prokurorų kompetencijos ir profesinės etikos ribas.

Komiteto posėdyje dalyvavę viešojo administravimo subjektų (AAA, AAD ir Aplinkos ministerijos) atstovai buvo įpareigoti pateikti informaciją, susijusią ne su teisės aktų įgyvendinimu, o su konkrečiais jų sprendimais, priimamais Bendrovės atžvilgiu. Ši sąmoningai ir kryptingai reikalaujama informacija atskleista viešame Komiteto posėdyje, Seimo narei L. Girskienei jos įrašą išplatinant socialiniuose tinkluose (priedas Nr. 1).

Tai, kad Komiteto posėdžio metu iš esmės buvo siekiama daryti neleistiną poveikį viešojo administravimo subjektams, patvirtina ir šio klausimo svarstymo pradžioje Komiteto narės, kurios iniciatyva ir vyko Bendrovės taršos problemos svarstymas, L. Girskienės pateiktas problemos pristatymas:

„Šiandien norėčiau pasinaudoti galimybe kaip parlamentarė išgirsti konkrečius sprendimus, kokius planuoja ir kokius įgyvendino AB Grigeo Klaipėda, prisimenam tą situaciją metų pradžioje, sausio 7 dieną, kuomet buvo kilęs skandalas dėl galimai nevalytų nuotekų, gamybinių nuotekų išleidimo į Kuršių marias. Tai šiandien norėčiau, kaip ir kiti komiteto nariai, išgirsti, būtent kokias taršos mažinimo priemones įmonė įdiegė, ką nuveikė per tą laikotarpį nuo skandalo, skaičiau atsiųstą laišką, kuriame yra parašyta, kad atliko tam tikrus veiksmus įmonės viduje, tai yra keletą netgi auditų, galbūt galėtų

netgi trumpai pristatyti auditų vidinių savo išvadas ir kokias priemones ruošiasi įgyvendinti po tų vidinių auditų, ir taip pat tikslas būtų išgirsti iš atsakingų institucijų, kodėl yra derinami leidimai statybai naujų valymo įrenginių ir kiti dalykai, tai trumpai gal tiek. Tai gal tada galėsime pradėti nuo AB Grigeo Klaipėda, jeigu pirmininkė leidžia.“

Komiteto posėdžio metu L. Girskienė primygtinai reikalavo iš viešojo administravimo subjektų pateikti informaciją apie jų priimamų sprendimų Bendrovės atžvilgiu turinį: *„aš turiu tokį klausimą, iš tiesų, mes buvom rašę raštą, kreipimasi, kodėl nebuvo panaikintas TIPK leidimas įmonei, nors kaip Jūs ir pati teigiate, kad po tų sausio 7 dienos įvykių paaiškėjo, kad galimai buvo pateikti melagingi duomenys paraiškoje TIPK leidimui gauti. Tai kodėl nebuvo panaikintas leidimas tik po skandalo?“*

AAD direktorė buvo neleistinai klausinėjama dėl to, ar Bendrovei buvo taikomos kokios nors atsakomybės formos ir sankcijos: L. Girskienė: *„Noriu paklausti ar buvo pastaruoju metu, pusės metų laikotarpiu surašyti įmonei AB Grigeo Klaipėda privalomieji nurodymai kažkokie, ir ar buvo taikytos per tą laikotarpį nuo skandalo kažkokios poveikio priemonės – administracinės ar kažkokios kitos?“*. Tokių klausimų uždavimas viešojo administravimo subjektams akivaizdžiai rodo daromą spaudimą ir, įvertinus viso posėdžio eigą bei tikslą, rodo akivaizdų nepasitenkinimą dėl to, kad Bendrovei nėra taikoma tokio masto atsakomybė, kokios galimai norėtųsi Seimo narei L. Girskienei.

Tai, kad viešojo administravimo subjektams jau Komiteto posėdžio galėjo būti padarytas realus poveikis, patvirtina Aplinkos ministerijos atstovo R. Sakalausko reakcija į Seimo narės L. Girskienės ir kitų Komiteto posėdyje dalyvavusių asmenų klausimus, susijusius su Bendrovei nuosavybės teise priklausančiomis nuotekų transportavimo slėgine linija, kuri yra nutiesta nuo Bendrovės teritorijos, esančios adresu Nemuno g. 2, Klaipėda iki Dumpių kaime esančių valymo įrenginių. Komiteto posėdžio metu Seimo narė L. Girskienė pareikalavo Aplinkos ministerijos ir jai pavaldžių institucijų pasakyti savo oficialią poziciją dėl to, ar Bendrovė gali eksploatuoti šią slėginę liniją, kuri, kaip klaidingai teigiama, pastatyta 1979 metais (minėta slėginė linija (trasa) pastatyta 1992 metais ir rekonstruota 2015 metais, ką patvirtina Nekilnojamojo turto registro duomenys). Atsakydamas į šį klausimą, Aplinkos ministerijos atstovas R. Sakalauskas Komiteto posėdžio pradžioje teigęs, kad, aptardama Komiteto posėdžio metu diskutuojamą klausimą, *„ministerija žiūri per politikos formavimą, tų klaidų ištaisymą teisės aktų lygmenyje“*, išdėstė itin konkrečią poziciją: *„manau, kad tikrai tai turėtų patekti į tą poveikio aplinkai vertinimo apimtį, kuri bus atliekama nuotekų valymui, tai prašymas čia jau ir pačiai įmonei, ir agentūrai dėmesį atkreipti. Net jau pradžioje svarstymo vadinamojo Klaipėdos paketo, net Vyriausybės pavedime buvo tas vamzdis įvardintas kaip problema ir visiems akivaizdu, kad tas vamzdynas neatitinka dabartinių realijų, t. y. jo per didelis diametras, didelis ilgis ir tai papildomas taršos šaltinis, nuo kurio logiškai moderniai dirbant, nebandant rasti kažkokių tai reglamentavimo spragų, na būtina turėt. Manau reikia atkreipti dėmesį, visi, kas supranta tą situaciją, tas supranta“*.

Komiteto pirmininkė A. Gedvilienė spaudė prokuratūros atstovus patikinti, kad ikiteisminis tyrimas Bendrovės atžvilgiu bus baigtas išimtinai bylos perdavimu į teismą ir didelės žalos paskaičiavimu: *„<...> tai ar yra kalti ir kokia ta bus numatyta bauda, nes pradžioje buvo kalbama apie 60 mln. Eur. ir visi jau skeptiški piliečiai skaičiuoja, kad greičiausiai baigs ties milijonu ir pan. Tai jeigu turite galimybę nuraminkit, kad mes galėtume nuraminti tuos nerimaujančius piliečius.“*

Nors prokurorė D. Pocienė nurodė negalinti atskleisti ikiteisminio tyrimo duomenų, tačiau savo viešu pasisakymu juos neteisėtai atskleidė, be kita ko, nurodydama, kad ikiteisminis tyrimas jau yra baigiamojame stadijoje, aptardama Bendrovei taikomas procesines prievartos priemones, žalos dydį.

Tokia Komiteto posėdžio eiga, ir tendencingos klausimų formuluotės, rodo, kad iš esmės nebuvo siekiama spręsti Klaipėdos mieste egzistuojančios taršos problemos, prie kurios prisideda ne viena Klaipėdoje veikianti įmonė², o buvo siekiama daryti neleistiną, neteisėtą poveikį tiek Bendrovei, tiek ir viešojo administravimo subjektams, vien jau kviečiant juos dalyvauti tokiam posėdyje ir, juolab,

² Interneto puslapyje <https://klaipedoskvapas.lt/> viešai ir reguliariai registruojama gyventojų teikiama informacija apie kvapų šaltinius Klaipėdos mieste. Šiame puslapyje esantys duomenys patvirtina, kad gyventojai skundžiasi dėl skirtingų ūkio subjektų tariamai skleidžiamų kvapų, o skundų dalis, tenkanti Bendrovei, sudaro santykinai nereikšmingą jų dalį.

užduodant aukščiau cituotus klausimus. **Taip pat neleistinas spaudimas buvo daromas teisėsaugos institucijų atstovams, reikalaujant patvirtinimo, kad byla bus perduota į teismą ir nustatyta žala bus didelė** (Komiteto pirmininkė įvardino 60 milijonų eurų žalos dydį, kaip „žadėta anksčiau“). **Toks Komiteto pirmininkės ir jo narių neleistinas elgesys pažeidžia Konstitucinį valdžios padalijimo principą, kitus teisės aktus, teisinės valstybės, valdžių padalijimo principus.**

Seimo komitetų veiklos ribos yra apibrėžtos Lietuvos Respublikos Konstitucijoje (toliau – Konstitucija) ir kituose teisės aktuose. Konstitucinis valdžių padalijimo principas reiškia, kad įstatymų leidžiamoji, vykdomoji ir teisminė valdžios yra atskirtos, pakankamai savarankiškos; tarp jų turi būti pusiausvyra; kiekviena valdžios institucija turi jos paskirtą atitinkančią kompetenciją, kurios konkretus turinys priklauso nuo to, kokiai valstybės valdžiai ši institucija priklauso, nuo jos vietos tarp kitų valstybės valdžios institucijų bei įgaliojimų santykio su kitų valstybės valdžios institucijų įgaliojimais; Konstitucijoje tiesiogiai nustačius tam tikros valstybės valdžios institucijos įgaliojimus, viena valstybės valdžios institucija negali iš kitos perimti tokių įgaliojimų, jų perduoti kitai valstybės valdžios institucijai ar atsakyti; tokie įgaliojimai negali būti pakeisti ar apriboti įstatymu³.

Konstitucinis Teismas savo nutarimuose yra išaiškinęs, kad Seimas, nors ir turėdamas diskreciją nustatyti struktūrinius padalinius, negali sudaryti tokių padalinių (komisijų ar komitetų), kuriems būtų pavedama ištirti dalykus, **kuriuos tiriant būtų įsiterpiama į kitų viešąją valdžią vykdančių institucijų įgaliojimus.** Pavyzdžiui, neleidžiama perimti teismų konstitucinės kompetencijos įgyvendinimą, negali pati imtis įgyvendinti teisingumo, negali perimti prokurorų konstitucinių įgaliojimų, organizuoti ikiteisminį tyrimą ir t. t.⁴

Pagal Seimo statuto 49 straipsnio 9 punktą, Komitetams atliekant parlamentinę kontrolę, jų funkcijos apsiriboja tyrimu ir vertinimu, kaip vykdomi Lietuvos Respublikos įstatymai, kiti Seimo priimti aktai, išvadų Seimui teikimu, savo iniciatyva ar Seimo pavedimu svarstytų atskaitingų valstybės institucijų veiklos metų ataskaitų vertinimu ir išvadų pateikimu, bendradarbiavimu su tarptautinėmis institucijomis, išvadų joms teikimu, teisėkūrinių iniciatyvų vertinimu.

Nei pagal teisės aktus, nei pagal Konstitucinio Teismo jurisprudenciją, **parlamentinė kontrolė negali apimti kišimosi į privačių subjektų ūkinę – komercinę veiklą** Todėl nei Komitetas *in corpore*, nei atskiri jo nariai negali tirti privataus ūkio subjekto veiklos, duoti jam imperatyvius privalomus nurodymus, kaip privatus ūkio subjektas turi vykdyti savo veiklą, taip pat Komitetai neturi teisės ginti viešojo intereso ir atlikti individualaus atvejo tyrimo, duodant nurodymus vykdomajai valdžiai dėl priimtinių sprendimų konkrečiu atveju, juo labiau, Komitetui yra neleistina ir imperatyviai draudžiama kištis į teisėsaugos institucijų veiklą. Priešingu atveju, būtų sukurtas itin pavojingas precedentas demokratinėje valstybėje, kaip valstybės institucijos įgytą galimybę priimti sprendimus, susijusius su privataus ūkio subjekto veikla.

Komiteto pirmininkei ir nariams primintina, kad Konstitucijos 23 straipsnyje įtvirtinta, kad nuosavybė yra neliečiama. Pagal Konstitucinio teismo jurisprudenciją, kuri privaloma ir Seimo nariams, asmens ūkinės veiklos laisvė ir iniciatyva – tai teisinių galimybių visuma, sudaranti prielaidas asmeniui **savarankiškai priimti jo ūkinei veiklai reikalingus sprendimus**⁵.

Asmens ūkinės veiklos laisvė ir iniciatyva lemia ūkio subjektui teisę netrukdomai pertvarkyti savo veiklą, rinktis jos veiklos pobūdį, reaguoti į poreikį ir į rinkos pokyčius, tobulinti taikomus technologinius ir gamybinius sprendimus, steigti naujus ūkio subjektus ir atlikti bet kokių kitus veiksmus su savo nuosavybės teise valdomu turtu. Komiteto veiklą reglamentuojantys teisės aktais nesuteikia Komitetui, kaip valstybės institucijai, teisės kištis į privačių įmonių valdymą bei daryti įtaką jų valdymui. Tokiais veiksmais yra iškraipomi ir sąžiningos konkurencijos, nediskriminavimo principai, kadangi Komitetas posėdyje svarsto išimtinai vieno ūkio subjekto veiklos klausimą, kurį inicijavo

³ Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2002 m. balandžio 23 d. nutarimas.

⁴ Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2004 m. gegužės 13 d. nutarimas.

⁵ Konstitucinio Teismo 1996 m. balandžio 18 d., 1999 m. spalio 6 d., 2000 m. vasario 23 d., 2002 m. kovo 14 d., 2004 m. sausio 26 d. nutarimai.

Komiteto narė L. Girskienė, galimai turinti asmeninį suinteresuotumą, susijusį su jos ankstesne, kaip visuomenininkės, veikla, dėl Bendrovės galimybės tęsti savo veiklą.

Vien ta aplinkybė, kad Bendrovės atžvilgiu yra pradėtas ikiteisminis tyrimas, nereiškia Komiteto teisės perimti išimtinės viešojo administravimo subjektų ir ikiteisminio tyrimo subjektų funkcijas, viešame Komiteto posėdyje analizuoti ar kvestionuoti ikiteisminio tyrimo duomenis, spręsti klausimą dėl veiksmų, kuriuos Komiteto nuomone, turėtų atlikti privatus ūkio subjektas, siekdamas modernizuoti savo įrenginius ir gamybos technologiją.

Konstitucinis Teismas 1997 m. spalio 1 d. nutarime yra aiškiai nurodęs, kad kai turtas areštuojamas (ar taikomi kiti procesiniai draudimai į turta), turto savininkas nuosavybės teisių į jį nepraranda. Turto areštas, kaip prevencinė priemonė, tik riboja savininko subjektyvias teises, **tačiau nereiškia valstybės institucijų teisės kištis ir į tokios įmonės, kuriai taikomi tam tikri apribojimai, valdymą.**

Konstitucinis Teismas 2006 m. lapkričio 21 d. nutarime yra aiškiai apibrėžęs parlamentinės kontrolės ribas ir nurodęs, kad parlamentinė kontrolė nėra sistema, kurioje parlamentas tiesiogiai organizuoja kitų valstybės ar savivaldybių institucijų darbą arba gali bet kada įsikišti į bet kurios viešąją valdžią įgyvendinančios valstybės ar savivaldybių institucijos (jų pareigūnų) veiklą; parlamentinė demokratija nėra ir tokia sistema, kurioje parlamentas, esant nors menkiausiai dingsčiai, gali kontroliuoti bet kokius tokių institucijų (jų pareigūnų) sprendimus, inicijuoti sankcijų taikymą atitinkamiems asmenims, juo labiau pats priimti sprendimus už atitinkamą kompetenciją turinčias valstybės ar savivaldybių institucijas (jų pareigūnus), t. y. priimti tokius sprendimus, kuriuos gali priimti tik atitinkamą kompetenciją turinčios valstybės institucijos (jų pareigūnai), pavyzdžiui, teismai, prokurorai, Valstybės kontrolė, ikiteisminio tyrimo institucijos, įstatymuose numatyti operatyvinės veiklos subjektai. **Kitoks Konstitucijos nuostatų, įtvirtinančių Seimo kontrolės funkciją, aiškinimas neišvengiamai paneigtų konstitucinius atsakingo valdymo, valdžių padalijimo, teisinės valstybės, demokratijos principus, Konstitucijos preambulėje skelbiamą atviros, darnios, teisingos pilietinės visuomenės siekį, sudarytų prielaidas nestabilumui valdant valstybę, tvarkant viešuosius reikalus, taip pat prielaidas pažeisti asmens teises ir laisves, teisėtus interesus ir teisėtus lūkesčius, kitas Konstitucijoje įtvirtintas, jos ginamas ir saugomas vertybes⁶.**

Komitetas neturi teisinio pagrindo svarstyti privataus ūkio subjekto veiklos perspektyvas remdamasis ir viešojo intereso apsauga. Lietuvos Respublikos Vyriausiasis administracinis teismas (LVAT) yra išaiškinęs, kad asmenų (tiek fizinių, tiek juridinių) įgalinimai (teisė) ginti viešąjį interesą turi būti nustatyti įstatyme⁷. **Tai reiškia, kad nėra vienai valstybinei institucijai, politikams, a priori nėra suteikiama teisė ginti viešojo intereso ir nėra suteikiama teisė patiems nuspręsti, kokių atveju jie gina viešąjį interesą ir kokių asmenų atžvilgiu.**

Bendrovės atžvilgiu yra pradėtas ikiteisminis tyrimas, kuris vyksta teisės aktuose nustatyta tvarka, jį vykdo teisėsaugos institucijos, kaip tai apibrėžta Konstitucijoje. Taip pat viešojo administravimo subjektai, tarp jų – ir dalyvavę Komiteto posėdyje, sprendžia su Bendrovės veikla susijusius, savo kompetencijos ribose priskirtus klausimus. Todėl viešojo intereso užtikrinimas Bendrovės atžvilgiu yra vykdomas teisės aktuose apibrėžtų institucijų ir nustatyta tvarka.

Atkreiptinas dėmesys ir į tai, kad Bendrovei per procesiniuose dokumentuose nurodytą informaciją tapo žinoma, kad prie Bendrovės atžvilgiu atliekamo ikiteisminio tyrimo buvo prijungtas kitas ikiteisminis tyrimas pagal Baudžiamojo kodekso (BK) 229 straipsnį ir 300 straipsnio 1 dalį, kuris buvo pradėtas pagal „Klaipėdos marių bendruomenės“, asociacijos „Šernų ir Ketvergių bendruomenė“, piliečių teisių gynimo asociacijos „Mūsų teisė“, Raimondos Zaborės pareiškimą. Ikiteisminis tyrimas pagal BK 229 straipsnį pradėtas ne tik Bendrovės, bet ir viešojo administravimo subjektų atžvilgiu (tikėtina, AAA ir (ar) AAD atžvilgiu). Taigi į Komiteto posėdį buvo pakviesti institucijos, kurios atžvilgiu atliekamas ikiteisminis tyrimas, atstovai, turėję pareigą jų atžvilgiu ikiteisminį tyrimą inicijavusių asmenų ir

⁶ Konstitucinio Teismo 2006 m. lapkričio 21 d., 2014 m. sausio 16 d. nutarimai.

⁷ LVAT 2010 m. gruodžio 9 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A556-393/2010, publikuota Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo biuletenyje „Administracinė jurisprudencija“ Nr. 20, 2010 m., P. 271–294.

ikiteisminį tyrimą atliekančių prokurorų akivaizdoje atsakyti į klausimus, tiesiogiai susijusius su jų priimamais sprendimais ir atliktais veiksmais. Tokie Komiteje dalyvavusių asmenų tikslai negali būti vertinami niekaip kitaip, kaip tik tiesioginis ir grubus spaudimas viešojo administravimo subjektams priimti Bendrovei nepalankius ir subjektyvius sprendimus.

Bendrovei didelį nerimą kelia ir tai, kad tokia Komitejo posėdyje, kaip visuomenininkai dalyvauja ir Bendrovės galimybes tęsti savo veiklą svarsto asmenys, kurių atžvilgiu ta pati Klaipėdos apygardos prokuratūra vykdė baudžiamąjį persekiojimą, palaikė valstybinį kaltinimą teisme dėl keturių nusikaltimų, tarp jų – sunkaus nusikaltimo, o Klaipėdos apygardos teismas yra priėmęs apkaltinamąjį teismo nuosprendį⁸. Šiam aktyviai dalyvaujančiam prieš Bendrovę nukreiptoje veikloje asmeniui bausmės vykdymo atidėjimo terminas dar nėra pasibaigęs, teistumas nėra išnykęs ar panaikintas, todėl jis turi akivaizdų pažeidžiamumą prokuratūros atžvilgiu. Kyla pagrįstų abejonių, dėl to, kokių tikslų siekdami tokie asmenys kartu su Klaipėdos apygardos prokuratūros vadovybe dalyvauja Komitejo posėdžiuose ir ar tai nėra bandymas, prisidengiant viešojo intereso gynimo vėliava, susikrauti pseudo politinį kapitalą su tikslu supriešinti atsakingas valstybės institucijas tarpusavyje ir su privačiu verslu. Tokiuose Komitejo narių ir prokuratūros atstovų veiksmuose yra akivaizdžių piktnaudžiavimo tarnybine padėtimi požymių, leidžiančių daryti išvadą, kad šie asmenys jiems suteiktais įgaliojimais naudojosi siekdami ne vien tik su tarnyba ir įgaliojimais susijusių tikslų, o tarnybos metu gautą informaciją viešai skleisdami galimai turėdami kitokius tikslus, nei tai aiškiai apibrėžta jų veiklą reglamentuojančiuose teisės aktuose. Tokiais veiksmais Komitejo nariai ir prokuratūros atstovai taip pat padarė didelę žalą Bendrovei ir jos akcininkams, kurių tarpe yra ir užsienio investuotojų, kas turi ir ateityje turės neigiamos įtakos dabartinių ir potencialių užsienio investuotojų požiūriui į investicinę aplinką Lietuvoje. Konstitucijos 5 straipsnio 3 dalis nustato, kad valdžios įstaigos tarnauja žmonėms, tuo garantuodamos ir užtikrindamos žmogaus teisių ir laisvių apsaugą ir garantiją. Tai svarbi garantija, kurios ypač privalu laikytis Seimo nariams ir teisminės valdžios atstovams.

2. Komitejo posėdžio metu buvo pažeisti nekaltumo prezumpcijos ir ikiteisminio tyrimo duomenų neskelbtinumo principai. Be to, vyriausioji prokurorė D. Pocienė, pasisakydama ir kaip oficiali valstybės pareigūnė, kurios funkcijos įeina į teisminės valdžios funkcijas, todėl yra griežtai atskirtos nuo parlamentinės kontrolės ribų, ir kaip bendruomenės atstovė, išsakydama savo asmeninę nuomonę, sukūrė situaciją, kuri akivaizdžiai rodo šios valstybės pareigūnės šališkumą, neobjektyvumą ir aiškų nusistatymą Bendrovės atžvilgiu.

Konstitucinis Teismas, pabrėždamas Seimo klasikines demokratinės teisinės valstybės parlamento funkcijas, nurodo, kad Seimas leidžia įstatymus (įstatymų leidybos funkcija), vykdo vykdomosios valdžios ir kitų valstybės institucijų (išskyrus teismus) parlamentinę kontrolę⁹. Tai reiškia, kad **nei Seimo nariai, nei Komitejų nariai neturi teisės jokia forma ir jokiais tikslais kištis į teisminės valdžios institucijų veiklą**. Konstitucinis Teismas 1995 m. gruodžio 6 d. nutarime aiškindamas Konstitucijos 118 straipsnio (1992 m. spalio 25 d. redakcija) nuostatas yra konstatavęs, kad pagal Konstituciją **prokurorai yra teisminės valdžios sudedamoji dalis, todėl jiems taikytini teismų nepriklausomumą apibūdinantys principai**.

Tai reiškia, kad Komitejas neturėjo jokio teisinio pagrindo į savo posėdį kviešti prokuratūros, vykdančios konkretų ikiteisminį tyrimą, atstovų, o šie, būdami teisminės valdžios atstovai ir turėdami pareigą išlaikyti nepriklausomumą bei nešališkumą, turėjo pareigą atsisakyti dalyvauti akivaizdžiai politiniame susitikime ir jo metu pasisakyti tiek su ikiteisminio tyrimo dalyku susijusiais klausimais, tiek ir dėl kitų, su ikiteisminiu tyrimu nesusijusių, bet Bendrovės teisėtus interesus liečiančių klausimų. Galiausiai, net ir dalyvaudami tokia renginyje, prokuratūros

⁸ Komitejo posėdyje dalyvavusi viena visuomenininkė Klaipėdos apygardos teismo 2018-10-19 nuosprendžiu (įsiteisėjo 2019-11-06) buvo pripažinta kalta pagal BK 183 straipsnio 2 dalį (didelės vertės svetimo turto pasisavinimas), 300 straipsnio 3 dalį (dokumento suklastojimas padarant didelę žalą), 222 straipsnio 1 dalį (apgaulingas apskaitos tvarkymas), 182 straipsnio 2 dalį (sukčiavimas įgyjant svetimos vertės turtą) ir nuteistas galutine subendrinta laisvės atėmimo bausme dvejimems metams ir šešiemis mėnesiams, bausmės vykdymą atidedant trejiems metams. Taip pat minėto asmens atžvilgiu 2020-03-03 buvo priimtas sprendimas, kuriuo nutarta bankrutavusiai bendrovei priteisti solidarčiai iš jo ir kitų asmenų 253 757 EUR žalos atlyginimo.

⁹ Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2006 m. balandžio 4 d. nutarimas.

atstovai privalėjo susilaikyti nuo ikiteisminio tyrimo duomenų atskleidimo, nuo savo asmeninės nuomonės, vertinimų pateikimo, netiksliai pateikiamos informacijos ir klaidinimo.

Komiteto posėdyje dalyvavo dvi Klaipėdos apygardos prokuratūros prokurorės – G. Skersinskytė, kuri tiesiogiai atlieka ikiteisminį tyrimą Bendrovės atžvilgiu, ir D. Pocienė, kuri yra Klaipėdos apygardos prokuratūros vyriausioji prokurorė ir vykdo Klaipėdos apylinkės prokuratūros prokurorų veiklos kontrolę.

Komiteto posėdyje dalyvavusi ikiteisminį tyrimo kontrolę vykdanči prokurorė D. Pocienė nurodė duomenis apie vykdomą ikiteisminį tyrimą, teigė, kad ikiteisminis tyrimas jau yra baigiamojame stadijoje, nurodė, kad yra apskaičiuotas gamtai padarytos žalos dydis, nurodė, kad dydis gerokai viršija 5 milijonus eurų; atsakydama į Komiteto narės L. Girskienės klausimą, pateikė informaciją apie Bendrovės atžvilgiu taikomas procesines prievartos priemones, t. y. pasisakė dėl ikiteisminio tyrimo dalyką, kuriam taikoma ikiteisminio tyrimo duomenų neskelbtinumo apsauga (BPK 177 straipsnis), sudarančių klausimų.

Komiteto posėdyje dalyvavusi prokurorė D. Pocienė vienu atveju išsamiai teikė informaciją kaip tyrimą kontroliuojanti prokurorė, kitu atveju aktyviai reiškė savo poziciją kaip bendruomenės atstovė. Prokurorė D. Pocienė, veikdama kaip esą bendruomenės atstovė, išsakė asmeninę nuomonę, akivaizdžiai liudijančią jos subjektyvią poziciją dėl Bendrovės veiklos tęstinumo negalimumo ir tokiu būdu pasisakė klausimais, kurie nėra susiję su vykdomu ikiteisminiu tyrimu: D. Pocienė: „***Aš gal labiau reaguju kaip bendruomenės narys ir kaip žinanti visą faktinę situaciją. Džiugu buvo išgirsti visas priemones, kurių ėmėsi Bendrovė. Iš tikrųjų yra gerai viskas, tačiau tai yra procesai, kurie vyksta šiuo metu ir pasėkoje ar suponuoti mūsų procesų prievartos priemonių. Jeigu norėsite atsakymų į konkrečius klausimus, mes su prokurore, kuri dalyvauja irgi jūsų posėdyje, atsakysime, tiek, kiek galėsime atsakyti. Tačiau į Girskienės atsakymą taip ir nesulaukėme atsakymo. 14 km transportavimo įrenginys ar jis yra tinkamas eksploatuoti, kuriam jau beveik pusę amžiaus, tai atsakymo ir nebuvo. Tai kad mes esame uždėję apsaugos priemones, tam tikras procesinės prievartos priemonės, tai nereiškia, kad jos bus amžinos, tai yra laikinos tikrai, tačiau, kai mes jas panaikinsime ir leisime vykdyti toliau veiklą, tai tokia diena X tikrai bus. Ar nuo tos dienos gamyklinės atliekos galės tuo 14 km įrenginiu keliauti, tai aš irgi kelčiau kaip bendruomenės narys tokį klausimą, atsakymo nesulaukiame. Tai tiek.***“

Tokiu būdu Klaipėdos apygardos prokuratūros vyriausioji prokurorė D. Pocienė, nuo kurios sprendimų priklauso jos pavaldinių priimami sprendimai ir veiksmai, pasisakydama kaip bendruomenės atstovė, pripažino, kad ji turi asmeninį interesą dėl sprendimų, kurie bus priimti dėl Bendrovės galimybės vykdyti veiklą ir šiame pasisakyme ji tiesiogiai abejojo, ar toliau bus galima naudotis Bendrovei priklausančiu turtu, kurio tinkamumo vertinimas akivaizdžiai išeina už ikiteisminio tyrimo ir prokurorės kompetencijos ribų.

Bendrovės ir jos veiklos atžvilgiu vyriausioji prokurorė D. Pocienė turi aiškiai susiformavusią subjektyvią nuomonę ir požiūrį, dėl kurių kyla pagrįstų abejonių, ar ji gali objektyviai ir nešališkai priiminėti procesinius sprendimus ikiteisminiame tyrime ir užtikrinti išsamų, objektyvų ikiteisminio tyrimo atlikimą. Vyriausioji prokurorė D. Pocienė Komiteto posėdyje netgi iškėlė klausimą, ką reikės daryti, kai prokuratūra bus priversta panaikinti taikomus apribojimus. Taigi galima daryti išvadą, kad prokuratūros atstovai prievartos priemonės šiems įrenginiams taiko ne tik siekdami baudžiamąjį proceso tikslą, bet ir veikdami kaip bendruomenės nariai, tikėtinai kartu su kitais bendruomenės nariais, turėdami tikslą bet kuriomis priemonėmis neleisti (trukdyti) Bendrovei vykdyti teisėtą veiklą.

Dar kitaip atrodo Klaipėdos vyriausiosios prokurorės asmeninės, kaip bendruomenės atstovės, nuomonės dėstymas turint omenyje tai, kad Bendrovės atžvilgiu vykdomame ikiteisminiame tyrime tiriami ir viešojo administravimo subjektų veiksmai (AAA ir (ar) AAD), įtariant, kad šių institucijų pareigūnai netinkamai atliko savo tarnybines pareigas arba jų neatliko, nors turėjo atlikti. Tokios pozicijos reiškimu prokuratūros atstovė D. Pocienė pasiuntė aiškiai ir nedviprasmišką žinutę viešojo

administravimo institucijoms, dėl kokių sprendimų priėmimo gali būti keliamas jų veiklos (ne)teisėtumo klausimas.

Prokuroras privalo būti nešališkas, t. y. jis negali turėti jokio asmeninio intereso, jokio suinteresuotumo tyrimo baigtimi ir eiga. Šiuo atveju tyrimą atliekančios ir kontroliuojančios prokurorės tokį interesą, išeinantį už prokuroro veikimo ribų, akivaizdžiai turi, viešai deklaruoja, ir galimai tam interesui tenkinti naudoja prokuroro įgalinimus taikyti procesinę prievartą.

Europos Žmogaus Teisių Teismo (EŽTT) praktikoje pabrėžiama, kad valstybės pareiga užtikrinti, kad byla išnagrinėtų nepriklausomas ir nešališkas teismas, neapsiriboja teismais; ji reiškia ir vykdomosios valdžios, įstatymų leidėjo bei bet kokios kitos valstybės valdžios, nepaisant jos lygmens, pareigą gerbti ir vykdyti teismo sprendimus ir teisingumo vykdymo procesą¹⁰. Tad valstybės pagarba teismų valdžiai (jų autoritetui) yra būtina visuomenės pasitikėjimo teismais ir platesne prasme teisės viršenybės principo sąlyga, kuriai užtikrinti nepakanka konstitucinių teismų nepriklausomumo ir nešališkumo garantijų; šios garantijos turi būti realiai užtikrinamos ir gerbiamos.

Lietuva yra ne kartą pralaimėjusi bylą EŽTT dėl politikų neleistino kišimosi į teisėsaugos institucijų veiklą (pavyzdžiui, EŽTT sprendimai byloje Rinau prieš Lietuvą, Butkevičius prieš Lietuvą, Daktaras prieš Lietuvą ir kt.). Rinau prieš Lietuvą byloje EŽTT konstatavo, kad politikų (ir Seimo narių) viešas kišimasis į teisinius procesus, akivaizdaus palaikymo ir priešiško išsakymas lėmė tai, kad nebuvo užtikrintas teisingas procesas. Kitose byloje EŽTT taip pat yra nurodęs, kad kai tam tikri valstybės pareigūnų vieši pareiškimai, kuriais pasisakoma dėl pageidaujamos vykstančių teismų procesų baigties, negatyviai, kaip neteisingi, vertinami teismų sprendimai bei juos priėmę teisėjai ir pan., kartu su kitomis bylos aplinkybėmis (pavyzdžiui, atitinkamų institucijų įgaliojimais teisėjų drausminės atsakomybės srityje, vykdomosios valdžios atstovų įsikišimais į teismo procesą) buvo traktuojami kaip siekis daryti tiesioginį poveikį teismo procesui, ir galiausiai padaryta išvada dėl pareiškėjo abejonių teisėjų nepriklausomumu ir nešališkumu pagrįstumo¹¹.

Priešingai nei buvo teigiama prokurorės D. Pocienės pasisakyme, ikiteisminis tyrimas dar nėra ikiteisminio tyrimo pabaigos stadijoje, proceso dalyviai nėra supažindinami su ikiteisminio tyrimo duomenimis, kaip tai numatoma pagal Baudžiamojo proceso kodeksą baigus ikiteisminį tyrimą. Prokurorai savo priimamuose procesiniuose sprendimuose, kurie buvo priimti dar gerokai iki 2020-12-16, kai šalyje buvo sugriežtintos karantino sąlygos, ir tą pačią dieną vyko Komiteto posėdis, patys nurodo, kad dar nėra baigtas specialisto tyrimas, dar tik planuojama apklausti proceso dalyvius, galimai reikšti pranešimus apie įtarimus ir pan. Tokie procesiniai veiksmai atliekami ikiteisminio tyrimo eigoje, o ne ikiteisminio tyrimo pabaigoje. Todėl šiame etape, kai dar tik atliekamas ikiteisminis tyrimas, kai yra renkami bylai reikšmingi duomenys, ypač svarbu prokurorams ir politikams susilaikyti nuo bet kokių teiginių, vertinimų, kurie galėtų būti interpretuojami, kaip patvirtinantys tam tikrų aukštų pareigūnų įsitikinimą įtariamą kaltumą.

Šiuo atveju Komiteto posėdis, kurio tikslas buvo atlikti viešojo administravimo funkcijas vykdančių pareigūnų apklausą dėl sprendimų, priimamų Bendrovės atžvilgiu ir tiesiogiai liečiančių jos veiklos galimybę, kaip ir klausimus, susijusius su teisėsaugos institucijų atliekamais veiksmais, Komiteto pirmininkės išsakytas asmeninis prašymas užtikrinti, kad ikiteisminis tyrimas bus baigtas perduodant bylą į teismą, yra ne kas kitas, kaip neleistinas politikų kišimasis į teisėsaugos institucijų darbą, neleistino poveikio darymas ir naudojimas šia situacija siekiant asmeninių, politinių ar kitokių tikslų.

EŽTT yra nurodęs ir tai, kad visuomenės informavimas apie ikiteisminio tyrimo eigą, ypač didelę atgarsį sukėlusiosiose bylose, yra leistinas, tačiau tą būtina daryti laikantis nustatytos visuomenės informavimo tvarkos ir kruopščiai pasirenkant skelbtiną informaciją, žodžių formuluotes, kad visuomenei nesusidarytų nuomonė apie asmenų (ne)kaltumą. Visuomenės teise žinoti negali būti pateisinami bet

¹⁰ EŽTT sprendimas byloje Agrokompleks prieš Ukrainą, peticijos Nr. 23465/03, par. 136

¹¹ EŽTT sprendimas byloje Kinský prieš Čekijos Respubliką, peticijos Nr. 42856/06, ir jame nurodyta Teismo praktika.

kokio turinio ir bet kokių asmenų pasisakymai apie bylos eigą, ypač, kai ji dar ikiteisminio tyrimo stadijoje ir nekaltumo prezumpcijos standartas yra didesnis¹².

Pažymime, kad prokurorų, kaip teisminės institucijos dalies atstovų, teisė skleisti informaciją apie ikiteisminio tyrimo duomenis yra griežtai reglamentuota Baudžiamojo proceso kodekse ir kituose teisės aktuose. Prokurorai neturi teisės informacijos, sužinotos atliekant ikiteisminį tyrimą, skleisti bet kokia forma, prisidengiant visuomenės teisės žinoti kontekste ar, juolab, šiais ikiteisminio tyrimo metu sužinotais faktais grįsti savo asmeninės, kaip bendruomenės atstovo, nuomonės.

Pagal Generalinio prokuroro 2017-07-17 įsakymu patvirtintas rekomendacijas „Dėl ikiteisminio tyrimo duomenų skelbimo“ ikiteisminio tyrimo duomenis prokuroras gali skelbti savarankiškai, per prokuratūros padalinį (atstovą), atsakingą už ryšius su visuomene, arba per kitus ikiteisminio tyrimo duomenų skelbimo subjektus. Prieš skelbdamas ikiteisminio tyrimo duomenis ar iš karto po jų paskelbimo prokuroras raštu turi informuoti ikiteisminio tyrimo pareigūną ar jo padalinio vadovą, nurodydamas paskelbtų duomenų turinį ir apimtį (14 punktas). **Šiuo atveju nei duomenų skelbimo formatas, nei tikslas, nei informacijos paskleidimo tikslo paaiškinimas nesudaro pagrindo manyti, kad prokurorė D. Pocienė informaciją skleidė norėdama tik informuoti visuomenę, taip, kaip tai numatyti minėtose Rekomendacijose.** 2020-12-15 Bendrovė išplatino pranešimą spaudai apie tarptautinių aplinkosaugos ekspertų TIG Environmental atliktą žalos Kuršių marių vandens būklei tyrimą, kuriame Bendrovei inkriminuojamais neteisėtais veiksmais žalos faktas ir dydis nebuvo nustatytas¹³. Todėl tikėtina, kad prokuratūros atstovė neskelbtinus duomenis apie ikiteisminiame tyrime nustatytą gamtai padarytos žalos dydį savavališkai atskleidė, siekdama paneigti Bendrovės pateiktą informaciją ir nuraminti Komiteto pirmininkę, posėdyje viešai nuogąstavusią, kad Bendrovei gali būti pareikštas mažesnis civilinis ieškinys, nei buvo skelbta anksčiau (priminsime, kad buvęs Aplinkos ministras K. Mažeika viešai pasakė, kad Bendrovės atlygintinos žalos gamtai dydis turėtų būti apie 60 milijonų eurų). Toks ikiteisminio tyrimo duomenų atskleidimas akivaizdžiai pažeidė BPK 177 straipsnyje įtvirtinto ikiteisminio tyrimo duomenų neskelbtinumo principą ir nekaltumo prezumpciją.

Atkreiptinas dėmesys ir į tai, kad Bendrovei prokuratūra ikiteisminiame tyrime neleidžia susipažinti su jokia ikiteisminio tyrimo medžiaga, nes tai esą gali pakenkti ikiteisminio tyrimo sėkmei. **Tuo tarpu prokuratūra, demonstruodama akivaizdų nelygiateisiškumą, piktnaudžiavimą savo procesine padėtimi, pati viešai atskleidžia ikiteisminio tyrimo duomenis institucijai, kuri neturi teisėto pagrindo šią informaciją gauti.**

Komiteto nariai, ne tik toleruodami, bet ir skatindami prokuratūros atstovus atskleisti bylos medžiagą, išsakyti savo asmenines nuomones, vertinimus, peržengė savo kompetencijos ribas, teisės reikšti savo mintis ribas ir skleisti idėjas ribas bei nekaltumo prezumpcijos reikalavimus, padarydami didelę žalą ne tik Bendrovei, bet ir viešajam interesui, susijusiam su valstybės tarptautiniais įsipareigojimais užtikrinti teisingą baudžiamąjį procesą, apsaugant jį nuo bet kokio neleistino politikų kišimosi.

Tiek juridinio asmens dalykinė reputacija, tiek ir asmens saviraiškos laisvė yra saugomos ir gintinos vertybės. Juridinio asmens dalykinė reputacija ginama ne tik nuo ją žeminančios tikrovės neatitinkančių žinių skleidimo, bet ir nuo nesąžiningos, neturinčios objektyvaus faktinio pagrindo kritikos, nuomonės ar vertinimo. Būtent toks, neturintis teisinio pagrindo parlamentinis tyrimas buvo atliktas Komiteto posėdyje, kuriame, susirinkus ikiteisminiame tyrime dalyvaujantiems proceso dalyviams (prokurorams ir civiliniam ieškovui) **Komiteto nariai ėmėsi vertinti ne tik šio ikiteisminio tyrimo eigą, duomenis, bet ir Bendrovės galimybes ateityje tęsti savo ūkinę komercinę veiklą. Turint omenyje tai, kad baudžiamoji byla yra dar ikiteisminio tyrimo stadijoje, toks Komiteto posėdis, kuriame Seimo nariai ir prokuratūros atstovai viešai išsako asmeninę nuomonę, kad Bendrovė negali tęsti veiklos, yra akivaizdžiai nesąžiningas ir neteisėtas veikimas, darantis realią žalą Bendrovei.**

¹² EŽTT sprendimas byloje *Rywin prieš Lenkiją*, *peticijos Nr. 6091/06*.

¹³ Prieiga per internetą: <https://www.15min.lt/naujiena/aktualu/lietuva/grigeo-klaipeda-pateike-tarptautiniu-ekspertu-issvadas-del-zalos-nustatymo-56-1424816>

Atkreiptinas Komiteto pirmininkės ir jos narių dėmesys, kad dėl 2020-12-16 vykusio Komiteto posėdžio, kai informacija apie jį buvo paviešinta žiniasklaidoje¹⁴, realią žalą patyrė ir Bendrovės akcininkai, įskaitant ir AB „Grigeo“, ir pačios AB „Grigeo“, kurios akcijomis viešai yra prekiaujama AB Nasdaq Vilnius vertybinių popierių biržoje, akcininkai, kurių tarpe yra ir užsienio investuotojų. Po Komiteto posėdžio metu žiniasklaidos priemonėse paskelbti prokurorės pareiškimai apie tai, kad žala yra tikrai ne 1 ar 5 milijonai, sureagavo akcijų rinka ir nukrito AB „Grigeo“ akcijų vertė¹⁵. Žala buvo padaryta ne tik Bendrovei, bet ir jos motininei (patronuojančiai) bendrovei AB „Grigeo“ (preliminariais skaičiavimais jai padarytos žalos dydis yra 1,97 mln eurų)¹⁶. AB „Grigeo“ akcijos yra įtrauktos į AB Nasdaq Vilnius Baltijos Oficialųjį sąrašą (simbolis – GRG1L). AB „Grigeo“ akcininkų struktūroje yra ir užsienio investuotojai, kurių teises ir teisėtus interesus saugoja bei gina nuo šališkų Lietuvos Respublikos valstybės institucijų persekiojimo dvišalės investicijų apsaugos sutartys, o investicinius ginčus dėl užsienio investuotojų teisių pažeidimo nagrinėja Tarptautinis investicinių ginčų nagrinėjimo centras (ICSID), kaip numato 1958 metų Niujorko konvencija dėl užsienio arbitražų sprendimų pripažinimo ir vykdymo, kurią Seimas ratifikavo 1995 m. sausio 17 d. nutarimu Nr. I-760. ICSID bylose, įrodinėjant Valstybės (Lietuvos Respublikos) ir jos institucijų neteisėtus užsienio investuotojų persekiojimo veiksmus ir padaryta žalą, akcijų vertės praradimas už tam tikrą laikotarpį yra tinkamas žalos nustatymo metodas¹⁷.

Saviraiškos laisvė turi savo ribas, nėra absoliuti, todėl net jei diskutuojama visuomenėje ypatingai svarbiais bendrojo intereso klausimais, turi būti gerbiamos kitų asmenų teisės, įskaitant dalykinę reputaciją, o kiekvienas, kuris naudojasi žodžio laisve, privalo laikytis įstatymų nustatytų apribojimų, nepiktnaudžiauti informacijos laisve, priešingu atveju, jam gali būti taikoma atitinkama teisinė atsakomybė, įpareigojant atlyginti neteisėtais veiksmais padarytą žalą.

Atsižvelgdami į aukščiau išdėstytą, prašome užtikrinti, kad ateityje nebūtų daromas neleistinas, teisės aktuose aiškiai nenumatytas kišimasis į Bendrovės ūkinę komercinę veiklą, nebūtų daromas neteisėtas poveikis viešojo administravimo subjektams ir būtų užtikrintas teisės į sąžiningą baudžiamąjį procesą principas.

Pridedama:

1. L. Girskienės žinutė Facebook apie 2020-12-16 vykusį Komiteto posėdį.
2. 2020-12-16 Komiteto posėdžio stenograma.
3. Nasdaq Baltijos Grigeo | Prekyba — Nasdaq Baltijos birža (nasdaqbaltic.com)
4. Atstovavimo sutartis.

Pagarbiai

AB „Grigeo Klaipėda“ atstovas

advokatas Linas Sesickas

¹⁴ Prieiga per internetą: <https://www.15min.lt/naujiena/aktualu/lietuva/ikiteisminis-tyrimas-del-grigeo-klaipeda-i-kursiumarias-leistu-nevalytu-nuoteku-baigiamas-zala-tikrai-ne-1-ar-5-mln-euru-56-1425544>

¹⁵ AB „Grigeo“ akcijos vertė nukrito nuo 1,27 Eur (2020-12-16 dieną) iki 1,24 Eur (2020-12-18 dieną).

¹⁶ AB „Grigeo“ listinguojamų akcijų skaičius 65,700,000 x 0,03 EUR.

¹⁷ Gaukrodger, D. (2013), “Investment Treaties as Corporate Law: Shareholder Claims and Issues of Consistency”, OECD Working Papers on International Investment, 2013/03, OECD Publishing. <http://dx.doi.org/10.1787/5k3w9t44mt0v-en>; 8 ir 11 puslapiai; prieiga per internetą - [WP-2013_3.pdf \(oecd.org\)](http://www.oecd.org/wpi/wp2013-3.pdf).

Girskienė Ligita bendrino nuorodą.

Gruodžio 16 d., 14:58 ·

NORITE sužinoti, kaip klostosi "Grigeo Klaipėda" reikalai? Dalinuosi šios dienos Aplinkos apsaugos komiteto vaizdo įrašo nuoroda. Kviečiu pažiūrėti "Grigeo Klaipėda", prokurorės ir kitų institucijų pasisakymus.

[2020-12-16 Aplinkos apsaugos komiteto posėdis - YouTube](#)

Vyksta garso transliacija

YOUTUBE.COM

2020-12-16 Aplinkos apsaugos komiteto posėdis

20

10 komentarų 2 bendrinimai

Patinka

Bendrinti

2020-12-16 Aplinkos apsaugos komiteto posėdis

<https://www.youtube.com/watch?v=s2tEVbrqiVQ>

2:08:42 – 3:17:15

Pirmininkė: Dabar keliamam prie paskutinio šios dienos klausimo, t. y. dėl AB „Grigeo“ taršos mažinimo priemonių įgyvendinimo ir šiuos klausimus įtraukėme būtent komiteto narės Ligitos Girskienės prašymu. Aš duodu dabar Ligitai pristatyti problematiką, viziją, kodėl to reikia, ir pasakykit, nuo ko pradėsime šiandien.

Ligita Girskienė: Dėkoju už galimybę, tikrai, pirmininke, labai svarbus klausimas yra, klaipėdiečiai laukia konkrečių sprendimų ir ne tik, į mane jau kreipėsi ir jūs žinot problemas ir dėl Vokės situacijos, ir dėl Vilniaus Grigiškių, iš tikrųjų problemos yra labai didelės. Tačiau šiandien norėčiau pasinaudoti galimybe kaip parlamentarės išgirsti konkrečius sprendimus, kokius planuoja ir kokius įgyvendino Grigeo Klaipėda, prisimenam tą situaciją metų pradžioje, sausio 7 dieną, kuomet buvo kilęs skandalas dėl galimai nevalytų nuotekų, gamybinių nuotekų išleidimo į Kuršių marias. Tai šiandien norėčiau, kaip ir kiti komiteto nariai, išgirsti, būtent kokias taršos mažinimo priemones įmonė įdiegė, ką nuveikė per tą laikotarpį nuo skandalo, skaičiau atsiųstą laišką, kuriame yra parašyta, kad atliko tam tikrus veiksmus įmonės viduje, tai yra keletą netgi auditų, galbūt galėtų netgi trumpai pristatyti auditų vidinių savo išvadas ir kokias priemones ruošiasi įgyvendinti po tų vidinių auditų, ir taip pat tikslas būtų išgirsti iš atsakingų institucijų, kodėl yra derinami leidimai statybai naujų valymo įrenginių ir kiti dalykai, tai trumpai gal tiek. Tai gal tada galėsime pradėti nuo Grigeo Klaipėda, jeigu pirmininkė leidžia. Ačiū labai.

Pirmininkė: Ačiū, Ligita, ačiū už iniciatyvą, ir kaip Ligita maždaug susakė, pradžioje tikėsimės Grigeo Klaipėdos atstovų pasisakymo ir kokios technologijos įdiegtos, ir kokie tie vidinių auditų rezultatai, tada išklausysime institucijų. Ir taip pat suprantu, kad šiandien yra prisijungusi ir Klaipėdos prokuratūra, kuri nagrinėja bylą, gal kažką mums galės, kiek galės, papasakot, kaip vyksta eiga ir kur link krypsta ir kiek dar prireiks laiko....

Ligita Girskienė: Aš atsiprašau, dar yra prisijungę pora visuomenininkų, kurie norėtų keletą minučių taip pat pasisakyti būtent apie tai, kokias problemas mes dar matom šitoje įmonėje. Ačiū labai.

Pirmininkė: Jeigu liks laiko po visų diskusijų, tai tikrai ir visuomenininkai galės pasisakyti, stengsimės išklausti visus, tai prašom, pagal tai kaip buvo susakyta, įmonės Grigeo atstovai.

Robertas Krutikovas: Laba diena, komiteto nariai, laba diena svečiai, esu **Robertas Krutikovas, Grigeo Klaipėda valdybos pirmininkas**, tikrai dėkoju už galimybę ir teisę pasisakyti ir papasakoti apie tam tikrus veiksmus, kas yra daroma Grigeo Klaipėda, tai kalbant apie valdybos ar grupės inicijuotus tam tikrus dalykus Klaipėdoje, tai tikrai metų pradžioje mes inicijavome tarptautinių ekspertų auditą, kuris atliko tiek, sakykim, aplinkosaugos, darbuotojų saugos ir sveikatos ir veiklos procesų detalų, išsamų auditą, buvo pasitelkta tikrai nemažai ekspertų, kurie tą padarė gana profesionaliai ir nuo kovo ir liepos mėnesio vyko visa tai, aišku, kažkiek mums trukdė, sakykim, pandemija pati, trukdė atlikti pačioje gamykloje tam tikrus audito veiksmus, tačiau liepos mėnesį buvo užbaigta ir gavom apie 48 rekomendacijas tobulinimams pačioje organizacijoje, iš kurių jau yra šiuo metu apie 20 įgyvendinta, ir turim tikslą visas 48 rekomendacijas įgyvendinti kiek galima greičiau artimiausiu metu. Auditas, be abejo, buvo vertintas skirtingais pjūviais, pradedant nuo vidinių procesų, rizikų vertinimo, atliekamų tam tikrų veiklos matavimo rodiklių, tai tikrai tose srityse turime keletą rekomendacijų, kaip patobulinti pačią veiklą, kad tiek aukščiausio lygio vadovai turėtų pilną, išsamią informaciją, kas vyksta organizacijoje, ir na tiek, kad padėtų tai nauji vadybos įrankiai išvengti tam tikrų klaidų, kurios buvo

praityje. Aš taip pat dar noriu atkreipti dėmesį ir nuoširdžiai pasakyti, kad tos pamokos, kurios buvo, buvo pakankamai didelės ir skaudžios, ir bendrovė tikrai jas išmoko ir deda didžiules pastangas, kad tai nepasikartotų ateityje.

Kalbant apie kitus dalykus, kurie buvo daromi organizacijoje, tai peržiūrėjome visą organizacijos valdymo struktūrą, atsirado visiškai nauja vadovo pozicija organizacijoje, tai yra tvarumo vadovas, kuris prisijungė dar spalio mėnesį prie vadovų komandos, ir šiuo metu yra ruošiama ir peržiūrima įmonės strategija, integruojant JTO tvarumo prioritetines kryptis ir tomis kryptimis organizacija jau ruošia strategiją, kaip ateityje diegti tam tikras iniciatyvas, susijusias su aplinkosauga ir kad įmonė tikrai žengtų tvarumo prasme į priekį ir darytų daugiau negu jai priklauso tą daryti.

Kalbant toliau apie tam tikrus dalykus, kurie buvo inicijuoti, mes dar vasario mėnesį turbūt kreipėmės į valstybines institucijas ir bandėme inicijuoti nepriklausomų ekspertų tyrimą, kurie įvertintų padarytą poveikį aplinkai, vertintų žalą pačią Kuršių marioms. Vyko tam tikras dialogas, tačiau negavę konkretaus atsakymo, patys inicijavome ekspertų paiešką, tikrai vyko gana ilga, sudėtinga paieška ir pavyko rasti netgi pasauliniu mastu apie 5 organizacijas, kurios dirba aplinkosaugos, žalos aplinkai nustatymo srityse, ir galų gale sutarėm su tarptautine kompanija TIG Environmental, kurie šių metų bėgyje ir atliko tą ekspertizę, ir šiuo metu ekspertų išvados yra pateiktos tiek departamentui, tiek Aplinkos apsaugos agentūrai, tiek ir prokuratūrai. Kadangi mes, be abejo, nesam aplinkosaugos specialistai, tai komentuoti labai detalai tų ekspertų išvadų mes negalim, todėl persiuntėm ekspertų išvadas aplinkosaugos specialistams ir esam pasiruošę artimiausiu metu, pasitelkiant užsienio ekspertus, pristatyti specialistams ekspertų išvadas. Tai, ko gero, iš organizacinių tokių dalykų būtų tiek, daugiau apie tam tikras priemones, kurios yra diegiamos pačiam fabrike, pačioj gamykloj, gal galėtų Tomas Eikinas, įmonės generalinis direktorius, pakomentuoti.

Pirmininkė: Prašau, Tomai.

Tomas Eikinas, Grigeo Klaipėda generalinis direktorius: Laba diena, iš tikrųjų noriu pasinaudoti proga ir padėkoti, kad suradot galimybę pristatyti ir papasakoti gana detalai apie įmonės vykdomą atsinaujinimo planą, kurį pasitvirtino ir kurį viešai esam pristatę. Iš tikrųjų, ką verta paminėti, tai nuo pat praktiškai sausio mėnesio, po atliktų auditų, ėmėmės iš esmės peržiūrėti kvapų klausimą, pradedant nuo tos teritorijos, kur veikia įmonė, t. y. Nemuno g. 2, Klaipėdos mieste, tai kartu su ilgamečiais mūsų partneriais (Bukmand) kompanija, buvo parengta detali kvapo priežasčių nustatymo programa, kuri keliais etapais buvo įgyvendinta, lygiai taip pat įdiegtos tam tikros priemonės, kurios ir ateity mums leis tiek kontroliuoti, tiek analizuoti kvapo susidarymo priežastis, problematiką ir atitinkamai ją kontroliuoti. Tai, kaip pavyzdys, visai neseniai esam kaip ir įsipareigoję viešai įdiegėm kvapų matavimo monitoringo sistemą su metrologine stotele, kurios duomenis matom online būdu kiekvieną dieną ir galim pagal tai spręsti, kokią turim kvapo koncentraciją, konkrečių elementų.

Pirmininkė: Atsiprašau, o tai vieša? Vieši tie duomenys?

Tomas Eikinas, Grigeo Klaipėda generalinis direktorius: Kol kas jie yra tik bendrovei prieinami duomenys, kadangi sistema yra paleista ne per seniausiais, tai stebim, ilgalaikių išvadų kol kas daryti negalim, bet paprasčiausi duomenys mums suteikia tokią galimybę, ko iki tol neturėjom, tai kai turi duomenis, gali tada ieškoti ir priežasčių, ir imtis tam tikrų veiksmų ir žiūrėti, ar tos priemonės pritaikytos duoda kokį nors rezultatą, ar ne.

Nes mūsų ilgalaikis įsipareigojimas tiek klaipėdiečiams, tiek miesto bendruomenei yra vienareikšmiai, kad kvapų klausimas „Grigeo Klaipėda“ Nemuno g. 2 turi būti išspręstas ir tos problemos turėtų nelikti. Dar kas su kvapais surišta, tai iš tikrųjų tiek ir Dumpiuose, kadangi nors nutraukus nuotekų tvarkymo

veiklą dėl to vykdomo ikiteisminio tyrimo, bet natūralu, kad jau per eilę metų buvo sukauptas nemažas kiekis komposto, tai bendrovė šiais metais, vėlgi viešai teigė, išvežė ir sutvarkė 30000 tonų komposto. Tai panašus kiekis per ateinančius ir dar kitus metus bus sutvarkytas ir tos aikštelės, kurios buvo skirtos komposto tvarkymui, bus atlaisvintos, sutvarkytos ir ateityje tos veiklos, sukaupto nuotekų dumblo susidarančio, mes nebekompostuosime. Jis pagal sutartį bus perduodamas deginti ir tos problemos, kuri kėlė klausimą Dumpių vietinėms bendruomenėms nebeliks. Paraleliai esam įsidiege eilę procedūrų, t. y. per mūsų periodinius sustojimus, ko nebuvo daroma iki to laiko, esam nustatę tam tikras procedūrinės priemonės. Kaip pavyzdys, mažinti kvapų susidarymą, nuotekų taršą, periodiškai dezinfekuojam baseinus. Kadangi, kaip žinia, pagrindinė kvapo priežastis yra bakterijos. Dėl to, kad procese naudojame daug vandens, popieriaus (makulatūros), pakankama temperatūra – palankios sąlygos daugintis bakterijoms, natūralu, kad tai sukeldavo kvapus. Dabar mes periodiškai šitą klausimą sprendžiam. Lygiai taip pat darbo metu, šiuo metu, testuojame kaip sumažinti mūsų gamybai naudojamo vandens keliamą kvapą, taršą, pasitelkiant naujausias technologijas. Kaip pavyzdys, panaudojant ozonavimą. Šita technologija jau yra ganėtinai plačiai taikoma ir mes nusprendėme pasinaudoti garsios kompanijos patirtimi ir išbandyti mūsų procesuose, kokį efektą tai duotų. Tai tikrai galim pasidžiaugti, kad bent jau kvapo klausimą išsprendžia momentiška, iš kart. Kas liečia nuotekų taršą, kol kas dar pasigirti rezultatais negalime, bet ties tuo klausimu dirbame. Toliau paraleliai galbūt ne tokie techniniai dalykai, kurie buvo mūsų vykdomi. Verta paminėti, kad praeitais metais, teisingiau, jau šiais metais, kai kilo skandalas ir mes įsipareigojome sukurti aplinkosauginį fondą, kuriam skyrėm lėšas tam, kad būtų atliekami tyrimai, panaudojama aplinkosauginiam projektam lėšos. Pavyko pasirašyti sutartį su Klaipėdos universitetu, kuriam esam įsipareigoję skirti pusę milijono eurų, tam, kad ne tik žiūrėti, kas buvo praityje, bet žiūrėti iš tikrųjų kompleksiška į tas problemas, kurios kamuoja Klaipėdos miestą, tai ar tai būtų dulkėtumas, kvapai, nuotekų valymo sprendimai, su kuriais susiduria ir komunalinės nuotekų tvarkymo įmonės, mikro tarša, mikro plastiko tarša ir t. t. Mes iš tikrųjų žiūrime į ateitį ir bendradarbiaudami su Klaipėdos universitetu sutarėm, kad tiek jie rengs specialistus, tiek atliks tam tikrus tyrimus, analizes ir teiks pasiūlymus kaip iš tikrųjų spręsti šių dienų problemas, tvarkant komunalines atliekas, nuotekas ir t. t. Paraleliai, kaip ir valdybos pirmininkas minėjo, mes nuo pat pradžių bendradarbiaudami tiek su aplinkosaugos specialistais, kreipėmės, kad kiek įmanoma greičiau būtų nustatyta, kokia galimai buvo padaryta žala aplinkai, kad kuo greičiau mes galėtume vykdyti parengtą žalos kompensavimo programą. Tai kol kas jokių indikacijų ar pasiūlymų sprendimų dar nesame sulaukę, bet, kaip žinia, esam pristatę jau ir viešai (vakar paviešinom) mūsų pasitelktų ekspertų išvadas, kurias esame pateikę tiek prokuratūrai, tiek AAA, tiek departamentui, kur yra pateiktos ir mūsų priemonės kaip alternatyvos, kurios galėtų būti pasitelktos, jeigu būtų nustatyta žala, ir kokios būtų adekvačios priemonės tai žalai kompensuoti. Tai galbūt trumpai tiek apie tai, kas yra nuveikta ir pagrindinį akcentą vis dėlto dėčiau į tai, kas užtikrintų ilgalaikį mūsų įmonės veiklos tiek stabilumą, tiek atitikimą lūkesčiams, kuriuos kelia visuomenė, bendruomenė, akcininkai ir t. t., t. y. stabilus nuotekų tvarkymas. Kaip žinia, jau kovo mėnesį, kai praktiškai sausio ir vasario mėnesiais dirbant, kai mūsų nuotekos buvo prijungtos prie Klaipėdos vandenų tinklų ir perduodamos jų valymui, kilo klausimas, kad Klaipėdos vandenys valydami tiek miestiečių nuotekas, tiek įmonių ir pridėjus mūsų gamybinės nuotekas dėl ribotų pajėgumų negali susitvarkyti, jiems kyla iššūkiai. Todėl buvo sudaromos, ir iki šiol dar sudaromos, laikinosios sutartys, kad kol nebus rastas sprendimas, t. y., kol nebus atliekamas pirminis valymas, vadovaujantis nuotekų tvarkymo reglamentu, tol šitie iššūkiai liks. Tai reiškia, jau kovo mėnesį mes kartu su Klaipėdos vandenimis (kreipėmės į juos) gavom prisijungimo sąlygas, kad atkurtume nuotekų valymą Dumpių nuotekų valykloje, kur būtų atliekamas mūsų gamybinių nuotekų pirminis valymas ir nutiesus papildomą trasą, po pirminio valymo nuotekos būtų nukreipiamos į Klaipėdos vandenų nuotekų valyklą, kur jos būtų išvalomos jau galutinai ir tik po to būtų išleidžiamos į gamtinę aplinką. Tai, kaip žinia, projektas praėjo eilę derinimo procedūrų. Pradžioje turėjome susiderinti su Klaipėdos vandenimis pagal jų išreikštas sąlygas, pateiktas pastabas. Toliau projektas buvo įvertintas nepriklausomo eksperto, po to buvo pateiktas prašymas dėl statybos leidimo, paraleliai vyko poveikio aplinkai atrankos procedūra, kad įvertintume ar būtinai reikalingas pilnas poveikio aplinkai įvertinimas ir gavus pritarimus visų derinančių institucijų, ir gavus atsakymą iš AAA, kad poveikio aplinkai

vertinimas nėra reikalingas tai trasei nutiesti, buvo gautas statybos leidimas lapkričio mėn. Lapkričio 10 d. mes pasirašėme sutartį su rangovu ir lapkričio 23 d. pradėjome pirmo etapo darbus tramos tiesimui. Reikia pabrėžti, dėl kiekvienų darbų, dėl kiekvieno etapo, mes esame informavę tiek AAA, departamentą, tiek prokuratūrą, kad būtų aišku, žinoma, kokius veiksmus šiuo metu bendrovė atlieka ir tikimės, kad tolimesni etapai neužtruks ir jau kitų metų pradžioje, tikimės per pirmą ketvirtį, trasa bus nutiesta, pridurota ir atnaujintus nuotekų valymą galėsime nuotekas išvalyti, pasirašyt ilgalaikę sutartį su Klaipėdos vandenimis dėl nuotekų tvarkymo ir tas klausimas, kas liečia mūsų nuotekų valymą, bus išspręstas iš esmės. Bus tvarus sprendimas ir sumažins iššūkius Klaipėdos vandenų nuotekų valyklai, tuo pačiu, aišku, ir miestiečių nuogaštavimus dėl galimų rizikų ten.

Komisijos pirmininkė: Dėkoju bendrovės atstovams už pristatytą situaciją.

Ligita Girskienė. Dėkoju už galimybę klausti. Labai šaunu, kad įmonė surašė išsamiai visas priemones, kurias yra numatę, tačiau aš perskaičiusi nepamačiau noro, iniciatyvos iš įmonės modernizuoti pačius gamybos procesus taip, kad nei tarša, nei kvapas nekiltų jau pirminiame etape. Dabar iš tų pateiktų priemonių susidaro toks įspūdis, kad jei yra kvapas, tai mes papurkšime dezodorantu, jei yra taršios įmonės, mes kažką truputį investuosime jas pravalyti iki tam tikro lygio. Iš tikrųjų norėtusi, kad jei įmonė net įsteigė specialų tvaraus vystymo vadovo etatą, tai norėtusi, kad tas tvarumas atsirastų jau pirmame etape, kad būtų dedamos pastangos, kad nei tarša, nei kvapas nekiltų joks pirminiame etape.

Tomas Eikinas. Jei galima, aš atsakysiu, pasikartosiu, iš tikrųjų, nes pačioje pradžioje tą ir minėjau, kad mes nusprendėme eiti tvarumo keliu ir kovoti ne su pasekmėmis, bet su priežastimis. Tai, kaip minėjau, tiek ozono panaudojimo technologijos galimybių įvertinimas, tiek dezinfekcija, tiek kitos procedūros, kurios užkirstų kelią bakterijų dauginimuisi ir kvapo sklidimui, plius monitoringo sistemos įdiegimas, kuri padės mums stebėti situaciją čia ir dabar, ir imtis iš karto veiksmų. Aš manau, t. y. vienareikšmiai ne dezodoranto papurškimas, bet iš esmės klausimo sprendimas, nes vėlgi čia yra paminėtos tik tos priemonės, kurių mes imamės dabar, bet lygiai taip pat mūsų tikslas yra, kad kvapų klausimą mieste ir Dumpiuose išspręsti iš esmės. Jei reikės, mes ieškosime, diegsime ir kitas priemones, kad tą tikslą pasiektume.

Robertas Krutikovas. Jei galėčiau papildyti pora žinučių. Dėl pačios modernizacijos. Gamykloje nuolatos vyksta tam tikri atnaujinimai tam tikrų įrengimų, tam tikrų procesų. Vienas didesnių modernizavimo etapų buvo prieš tris metus darytas. Nėra taip, kad įmonė veikia su senom technologijom ir senais įrengimais. Gamyba nuolat atnaujinama, nuolat peržiūrima.

Komisijos pirmininkė: Nuolat peržiūrima, bet iki šiol buvo nuolat problemų, kurių nebuvo pastebėta. Toliau ministerijos atstovai. Kas iš ministerijos pristatys situaciją?

Raimundas Sakalauskas. Laba diena, Raimundas Sakalauskas. Kaip iš ministerijos labai daug ką pasakyti negalėčiau. Ministerijoje daugiau žiūrime per politikos formavimą, tų klaidų išmokimą ir atitaisymą teisės aktų lygmeny, dėl to aš labai nesiplėtosiu. Dabar klausimas dėl konkrečių situacijų ir konkrečių veiksmų, kas labiau liečia pavaldžias institucijas, t. y. tiek šitos įmonės planai dėl savo veiklos pakeitimų, kurie labiausiai dirba su AAA. Tai čia paprašysim papasakoti AAA atstovų, kas yra priimta ir su pačia kontrole, kas liečia AAD, tam tikrų problemų yra. Apie kontrolės rezultatus mums papasakos departamento atstovai. Siūlyčiau pradžia taip. Jei tikėtėtės iš manęs komentarų, tai gal po visuomenės atstovų pasisakymų.

Komisijos pirmininkė: Dėkoju Raimundui. Kaip supratau, dabar būtų prasmingiausia išklaudyti AAA atstovus, vėliau AAD, tada turbūt prokuratūros klausimai, tada visuomenė ir tada vėl grįšim prie ministerijos. Tokia tvarka bandykim ir judėti.

Raimundas Sakalauskas. Jei galiu dar? Siūlyčiau visuomenės atstovams duot pasisakyt, nes bus logiškiau reaguoti iš karto į viską.

Komisijos pirmininkė: Aš ir pasakiau, kad po visuomenės atstovų Jūs galėsite reaguoti į pasisakymus. AAA.

Rykantas Aužkalis. Laba diena, esu Rykantas Aužkalis, direktoriaus pavaduotojas. Iš principo agentūros atliktus veiksmus, tiesiogiai susijusius su konkrečiai galbūt leidimais, atrankos išvadomis ir poveikio aplinkai vertinimu, prašyčiau, kad pristatytų Danguolė Kazlauskienė, kiek įmanoma trumpai, visus dalykus apibendrintų. Paklausome Danguolės.

Danguolė Kazlauskienė. Laba diena, aš trumpai jums pristatysiu agentūros atliktas, atliekamas procedūras dėl TIPK leidimo, įmonės turimo TIPK leidimo pakeitimo, poveikio aplinkai vertinimo procedūros. AB Grigeo Klaipėda turi 2005 m. išduotą Klaipėdos regiono aplinkos departamento taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimą, kuris suteikia teisę vykdyti popieriaus ir kartono gamybos, kai gamybos pajėgumai didesni nei 20 tonų per dieną, veiklą. Kaip visi turbūt žinome, po sausio mėnesio įvykių, agentūra gavo informaciją iš aplinkos apsaugos departamento, kad įmonė gamybinės nuotekas, atitekančias iš gamybos padalinio esančio Nemuno g., apeinant biologinio valymo grandinę, neišvalytas iki TIPK leidimo nustatytų normatyvų išleidžia per nuotekų išleistuvą į Kuršių marias. Agentūra gavusi šią informaciją, kaip institucija, kuri priima sprendimus dėl leidimų išdavimų, pakeitimų, naikinimo, peržiūrėjo leidimo sąlygas ir nustatė, kad būtina pakeisti AB Grigeo Klaipėda turimą TIPK leidimą ir nustatė įmonei terminą, per kurį įmonė turi pateikti paraišką dėl leidimo pakeitimo. Nevardinsiu visų tų procedūrų, jos gana ilgai užtruko dėl nepakankamos informacijos, dėl subjektų pastabų, bet galiausiai spalio mėnesį agentūra priėmė sprendimą, kad būtina griežtinti TIPK leidimo sąlygas ir nustatė šias sąlygas: „Draudžiamas bet koks nuotekų ir filtratų išleidimas į gamtinę aplinką. Draudžiama gamybinių nuotekų valymui naudoti Dumpių kaime esančius nuotekų valymo įrenginius. Nuotekos pagal sutartyje su AB Klaipėdos vanduo nustatytas sąlygas privalo būti nukreipiamos tik į Klaipėdos vanduo nuotekų sistemą ir valomos nuotekų valymo įrenginiuose Klaipėdos vandens. Draudžiama smulkiojo makulatūros masės valymo metu susidariusių gamybos liekanų, t. y. biomasės deginimas bendrovės biokatalinėje. Šitos sąlygos galioja ir šiuo metu. Kas dėl TIPK leidimo procedūrų, tai šiuo metu mes turime paraišką ir turime parengę jau sprendimą, dar jis, aišku, derinimo procese, bet sprendimas bus grąžinti paraišką su tam tikromis pastabomis, kad įmonė jas patikslintų. Kitas momentas, tai poveikio aplinkai vertinimo procedūros, kurios buvo ir yra atliekamos agentūroje. Kovo mėn. agentūra priėmė atrankos išvadą, kad nuotekų valymo įrenginių modernizacijai Dumpių kaime yra privaloma atlikti poveikio aplinkai vertinimą. Agentūra spalio mėn., remdamasi poveikio aplinkai vertinimo subjektų išvadomis bei vadovaudamasi poveikio aplinkai vertinimo įstatymo nuostatomis, patvirtino nuotekų valymo įrenginių modernizacijos programą. Taigi šiuo metu įmonė, matyt, rengia ataskaitą pagal šią programą, agentūra žinių ir dokumentų nagrinėjimui neturi. Kitas momentas, apie kurį jau girdėjom, tai yra agentūros lapkričio mėnesį priimta atrankos išvada dėl nuotekų transportavimo slėginės linijos įrengimo Dumpių nuotekų valymo įrenginiuose poveikio aplinkai vertinimo. Išvada buvo tokia, kad poveikio aplinkai vertinimas neprivalomas. Pagrindiniai motyvai, kuriais mes rėmėmės priimdami šią išvadą: pirmiausia, kad tai yra slėginė nuotekų linija, kuri neturės įtakos nuotekų tvarkymo sprendiniams, antras momentas yra tas, kad tai yra uždara, sandari sistema, nuotekos neturės galimybės patekti į gruntą ir neturės neigiamo poveikio aplinkai. Naujų oro taršos šaltinių neatsiras, nes tai, kaip ir minėjau, tai yra uždara sistema bei tai yra modernus slėginis priimtuvas, kur bus sumontuota nuotekų matavimo laboratorinė įranga.

Dar į ką norėčiau atkreipti dėmesį, kad planuojama nutiesti slėginė nuotekų transportavimo linija bus vienintelė Grigeo Klaipėda nuotekų transportavimo galimybė į Klaipėdos vanduo ir taip bus užkirstas kelias, mūsų manymu, ankstesnei situacijai pasikartoti, t. y., kad nuotekų valymas, nuotekų išleidimas, bus kontroliuojamas Klaipėdos vandenų.

Komisijos pirmininkė: Labai daug kartų buvo pasakyta, kad negalima naudotis Dumpių valymo įrenginiais, išgirdau, kad pavo nereikia, paskui pavo reikia, truputėlį taip klausant gaunasi painu, tai ar Jūs patvirtinate tai, ką įmonės atstovai sakė, kad po to, kai bus pastatytas tinkamas įrenginys, kad

nuotekos būtų praleidžiamos į Dumpių valymo įrenginius ir grąžinamos į Klaipėdos vandenį – čia yra suderinta su Aplinkos apsaugos agentūra?

Danguolė Kazlauskienė: Kaip ir minėjau, kad modernizacijos procesui yra reikalinga užbaigti poveikio aplinkai vertinimo procedūras. TIPK leidime yra nustatyta, kad šiai dienai negalima naudotis valymo įrenginiais, tai mūsų manymu, kol nebus baigtos modernizacijos procedūros, kol nebus nuimtas areštas prokuratūros, tai tol šiais įrenginiais kaip ir nebus galimybės naudotis.

Ligita Girskienė: aš turiu tokį klausimą, iš tiesų, mes buvom rašę raštą, kreipimąsi, kodėl nebuvo panaikintas TIPK leidimas įmonei, nors, kaip Jūs ir pati teigiate, kad po tų sausio 7 dienos įvykių paaiškėjo, kad galimai buvo pateikti melagingi duomenys paraiškoje TIPK leidimui gauti. Tai kodėl nebuvo panaikintas leidimas tik po skandalo?

Rykantas: tai pirmiausia gal norėčiau atkreipti dėmesį, kad iš tikrųjų Danguolė nesakė apie melagingus duomenis ar galimai melagingus duomenis. Iš visos turimos informacijos ir būtent iš tiek, kiek išnagrinėjome duomenis, mes negalėjome atsakyti, kad pateikimo metu įmonė tikrai žinojo, kad ji teikia melagingus duomenis. Tai agentūra tiesiog neturėjo galimybės to įrodyti.

Ligita Girskienė: Jūs kalbėjote apie tą slėginę liniją, kuri bus Dumpiuose įrengta, nieko nepasisakėte, ką manot apie 14 km nuotekų transportavimo slėginę liniją, kuri eina nuo įmonės teritorijos Nemuno gatvėje iki Dumpių.

Rykantas: gal galite patikslinti klausimą?

Ligita Girskienė: Ar manote, kad įmonė gali naudoti, eksploatuoti 14 km nuotekų transportavimo slėginę liniją, kuri eina nuo Nemuno g. 2 iki Dumpių? Ar manote, kad ta linija yra tinkama eksploatuoti? 1979 metų statybos.

Danguolė Kazlauskienė: Aš pasisakysiu. Kaip ir minėjau, kad šiai dienai yra nustatytos sąlygos ar ne, kad draudžiamas gamybinių nuotekų valymui naudoti Dumpiuose esančius valymo įrenginius, vadinasi gamybinės nuotekos iš Nemuno g. į Dumpius, šiuo metu nėra naudojamos šitas slėginis vamzdis.

Komisijos pirmininkė: Dėkoju, matau prokuratūros atstovas linkčioja galvą, gal Jūs norite kažkokį komentarą pasakyti?

Prokuratorė Dalia Pocienė: Laba diena, visiems susirinkusiems. Reaguju konkludentiniais veiksmais, nes situacijos yra žinomos mums prokuratorams., t. y. ir priešistorė, ir skandalą sausio 7 d. Viskas tvarkoje, AAA, AAD, pati ministerija, kuri kuruoja politiką visais klausimais, jie yra tos kontroliuojančios institucijos, kurios turėtų tai daryti. Apie tai, ką iki šiol šnekėjo visi pranešėjai, t. y. kaip ir ne prokuratūros reikalas. Aš gal labiau reaguju kaip bendruomenės narys ir kaip žinanti visą faktinę situaciją. Džiugu buvo išgirsti visas priemones, kurių ėmėsi bendrovė. Iš tikrųjų yra gerai viskas, tačiau tai yra procesai, kurie vyksta šiuo metu ir pasekoje ar suponuoti mūsų procesų prievartos priemonių. Jeigu norėsite atsakymų į konkrečius klausimus, mes su prokurore, kuri dalyvauja irgi jūsų posėdyje, atsakysime, tiek, kiek galėsime atsakyti. Tačiau į Girskienės atsakymą taip ir nesulaukėme atsakymo. 14 km transportavimo įrenginys ar jis yra tinkamas eksploatuoti, kuriam jau beveik pusę amžiaus, tai atsakymo ir nebuvo. Tai, kad mes esame uždėję apsaugos priemones, tam tikras procesinės prievartos priemonės, tai nereiškia, kad jos bus amžinos, tai yra laikinos tikrai, tačiau, kai mes jas panaikinsime ir leisime vykdyti toliau veiklą, tai tokia diena X tikrai bus. Ar nuo tos dienos gamykinės atliekos galės tuo 14 km įrenginiu keliauti, tai aš irgi kelčiau kaip bendruomenės narys tokį klausimą, atsakymo nesulaukiame. Tai tiek.

Komisijos pirmininkė: Dėkoju. Čia gal dar vėliau finale pakomentuos ministerijos atstovas, o dabar AAD atstovas dėl kontrolės.

AAD direktorė: iš esmės labai daug komentuoti negaliu dėl tam tikrų priežasčių, kol kas vyksta ikiteisminis tyrimas ir informacija yra labai jautri ir mes nenorime pakenkti jam, galiu tiktai prokurorams turbūt leidis, kad mes aktyviai dalyvaujame procese ir dalykinė informacija teikiama prokurorui, kad būtų išvada priimta greitai ir kad būtų kiek įmanoma tikslu.

Pastebėti galiu, kad dėl ūkio subjekto tam tikrų veiklų mes nuolatos gauname bendruomenės skundus į kuriuos visados reaguojame, tai iš esmės dalyvaujame procese kiek galime ir tiriamo savo praeitus veiksmus, galbūt kažkas buvo nepadaryta, bet su prokurorų pagalba mes tikrai judame į priekį. Jeigu bus kažkokių dalykinių klausimų, galėsime atsakyti, kiek leis prokurorai. Tai tiek.

Ligita Girskienė: Noriu paklausti ar buvo pastaruoju metu, pusės metų laikotarpiu surašyti įmonei AB Grigeo Klaipėda privalomieji nurodymai kažkokie ir ar buvo taikytos per tą laikotarpį nuo skandalo kažkokios poveikio priemonės – administracinės ar kažkokios kitos?

AAD direktorė: Taip, buvo taikytos tam tikros administracinės priemonės, privalomųjų nurodymų kol kas nebuvo duota dėl tam tikrų priežasčių, kad nėra ką, nes Klaipėdos vandenys išsiveža nuotekas kaip jūs ir esate informuoti. Galbūt paskutinis mūsų žingsnis apie kurį norėtumėm informuoti dėl būtent katilinės naudojimo ir tenai irgi buvo neseniai įvykę tam tikri galimi taršos atvejai, kai iš bendruomenės gavome ne vieną skundą, tai noriu pasakyti, kad raštu kreipėmės į agentūrą, prašydami, kad jie padarytų nenutraukiamus vieno mėnesio tyrimus, kad žinotume, kas patenka į orą ir galėtume aiškiai atsakyti, matytume ant popieriaus aiškiai parašytas visas chemines medžiagas, mums tai atsakytų į labai daug klausimų, kuriuos kelia bendruomenė. Tai tokie yra veiksmai.

Komisijos pirmininkė: Dėkoju ar yra daugiau klausimų AAD direktorei?

Kiek prokuratūros atstovė gali kalbėti apie šią bylą, man pačiai dažnai tenka iš visuomenės sulaukti tokių komentarų kaip labai garsiai pradėtas tyrimas ir vėl nieko nebežino, tai ar yra kalti ir kokia ta bus numatyta bauda, nes pradžioje buvo kalbama apie 60 mln. eur ir visi jau skeptiški piliečiai skaičiuoja, kad greičiausiai baigs ties milijonu ir pan. Tai, jeigu turite galimybę, nuraminkit, kad mes galėtume nuraminti tuos nerimaujančius piliečius.

Prokurorė Dalia Pocienė: esu Klaipėdos apygardos prokuratūros vyriausioji prokurorė ir dalyvauju kaip teritorinės prokuratūros vadovas. Kartu su manim dalyvauja prokurorė Gina Skersinskytė, tai yra prokurorė, kuri pati atlieka ikiteisminį tyrimą grupėje su kita prokurore ir su kitais tyrimo grupės nariais. Tačiau aš įsivaizduoju, šito posėdžio metu ir nebuvo siekiama sužinoti ikiteisminio tyrimo duomenų, kurių mes tikrai neperduotume. Jeigu norėsite detalesnės informacijos apie procesinės prievartos priemonės toje apimtyje, prokurorė galėtų pasisakyti. Aš tiesiog pristatysiu situaciją, bendrąją, viešąją, t. y. teisė visuomenės žinoti kontekste. Kaip ir pavasarį aš pati sakiau, kad tikrai informuosime visuomenę laikas nuo laiko, tačiau tokio poreikio neišreiškė nei žiniasklaida, nei ypatingi visuomenininkai. Į kai kuriuos privačius kreipimus visuomenininkų mes reaguodavome, visą laiką aš esu atvira kalbėtis.

Situacija tokia, kad ikiteisminis tyrimas šiuo metu iki šiol yra atliekamas. Sumų mes tikrai neįvardinsime, tačiau kalba eina ne apie 1 ar 5 milijonus, tai yra ženkliai didesnės sumos. Jų įvardinti šiuo metu negalime. Preliminarius žalų dydžius mes jau turime. Galiu tik tiek pasakyti, kad ikiteisminis tyrimas yra jau į pabaigą, tačiau reikia pripažinti, kad padėtis šalyje stabdo kai kuriuos procesus ir mums. Neišvengiamai kontaktinių procesinių veiksmų šiuo metu atlikti negalime, tai susiję su apklausomis, tai

esame šiek tiek *įšaldyti* procesiškai. Tačiau, jeigu dėl žinojimo, tai užduokite konkretesnius klausimus, ką galėsiu, tą atsakysiu. Ikiteisminis, kaip sakiau, jau yra baigiamas.

Ligita Girskienė: Laba diena. Aš norėčiau paklausti, gal būt preliminariai galite pasakyti, kada byla pasieks teismą? Jūs užsiminėte, kad baigiamas procesas. Kitas klausimas, gal būt galėtumėte pakomentuoti apie procesines prievartos priemones, šiuo metu, kokios yra pritaikytos įmonei ir paskutinis klausimas, kokiam kiekiui asmenų yra pareikšti įtarimai?

Prokurorė Dalia Pocienė: Aš atsakysiu į pirmąjį klausimą, Jums leidus, kitus du perleisiu savo kolegei Ginai. Tai, kada galėtų būti baigiamas ikiteisminis tyrimas. Jisai buvo suplanuotas baigti šiais metais ir visas procesas, visi veiksmai dėliojosi būtent taip, tačiau reikia pripažinti, kad, sugrįšiu prie to paties argumento, mums sutrukdė karantino sąlygos ir kadangi apimtys pas mus yra tikrai labai didelės, t. y. ir asmenų atžvilgiu ir galutinių procesinių sprendimų, nes dokumentų pačioje byloje yra labai daug, kad jums įsivaizduoti apimtis, aš galiu pasakyti, yra jau daugiau kaip 50 tomų surinkta medžiagos, tai įsivaizduokite, kiek vyksta susipažinimas proceso dalyviu su tokiu kiekiu ir t. t. Tačiau esame finišo tiesiojoje. Kai tikrai valstybę atlaisvins karantino sąlygos, kai mes galėsime saugiai, be priekaištų kviesti žmones į galutinius procesinius veiksmus, labai tikimės, kad tai bus po naujų metų, tai mes tą ir darysime, esame pasiruošę. Mums belieka karantino sąlygų palengvinimas.

Tai aš perduodu pasisakymo 2 ir 3 klausimus prokurorei Ginai. (*Dėl techninių nesklandumų prokurorė Gina Skersinskytė negali atsakyti, tęsia atsakymus Dalia Pocienė*). Tai procesinės prievartos priemonės, t. y. veiklos ribojimas akcinės bendrovės ne gamybos aspektu, o nuotekų valymo aspektu. Visi skundai, kurie buvo gauti tuo klausimu, procesiškai yra išspręsti iki neskundžiamo teismo sprendimo, t. y. teismas pripažino, kad jie yra pagrįstai ir teisėtai pritaikyti. Antra procesinė prievartos priemonė yra fizinių įrenginių Dumpiuose, tai yra pačių statinių ir technologinių valymo įrenginių pilnas nuosavybės teisės apribojimas, paliekant labai nedidelę dalį naudojimo, tai yra natūralius gamtinius vandenius, tai yra ne gamybos atliekas, nes tai susiję su tokiu poreikiu. Visais klausimais per metus laiko buvo ne kartą skūsta ir teismo sprendimai neskundžiami ir pripažinti, kad šitos procesinės prievartos priemonės buvo taikytos prokurorų pagrįstai ir teisėtai.

Dėl asmenų, kiek galėtų būti, tai jų yra labai daug, daugiau nei 10, tai keliolikos asmenų grupė, dėl kurių baudžiamosios atsakomybės yra sprendžiama galutinėje stadijoje. Tai tiek galiu pasakyti.

Komiteto pirmininkė: Dėkoju, manau, kad jūs pasakėt tiek, kiek galėjot pasakyti. Dėkoju prokuratūros atstovams ir tada prašau visuomenės atstovams pasisakyti, bet taip koncentruotai, aiškiai, kad galėtume paskiau baigti su ministerijos atstovo pasisakymu. Taip, prašau. Raimonda Zaborė.

Raimonda Zaborė: Sveiki visi, laba diena.

Komiteto pirmininkė: Labai tyliai Jus girdim.

Raimonda Zaborė: Ar dabar geriau?

Komiteto pirmininkė: Geriau.

Raimonda Zaborė: Tai aš konkrečiai norėčiau pasisakyti dėl technologijų, ką kalba įmonė. Šiuo metu mūsų bendruomenės, iš tikrųjų tai neįtikina. Mes turim konkrečius komentarus apie tai, kad įmonė per tiek laiko visiškai nepakeitė technologinio proceso, teikiant informacijai į paraiškas. Turint omeny tiek biologinio valymo rezervuarus, kas yra Dumpiuose, turint omeny tai, kad tai būtų pakankamai paprasta ir galima būtų investuoti nuo, sakykim, bendros informacijos esančios viešojoje erdvėje, nuo 2 iki 3 mln. eurų į bioreaktoriaus pastatymą. Tada nereikėtų naudoti Dumpių valymo įrenginių ir nuotekos jau būtų neutralizuojama tarša Nemuno g. 2 ir tada galima būtų tiesiogiai naudoti nuotekų išėjimą į Klaipėdos

vandeniu. Ko įmonė kažkodėl įnirtingai nenori daryti. Kitas klausimas yra šiuo metu agentūros, Aplinkos apsaugos agentūros klausimas. Nežinau ar girdėjo Seimo nariai pirmadienio įvykius, kada departamentas kreipėsi į prokuratūrą dėl agentūros veiksmų viešo intereso gynimo. Kas iš tiesų yra skandalinga ir mes susidūrėm, iš tikrųjų, su agentūros veiksmais, kada pavasarį buvo minimas pilnas poveikio aplinkai įvertinimo procedūros reikalavimas, ir agentūra leido sau išskaidyti veiklą, ir slėginės linijos atranką patvirtinti, net neišlaikius procedūrų, ta prasme, net nereaguojant į mūsų pastabas. Tai, kad į atranką nepateiktas pilnas techninis projektas ir stebuklingai agentūra įvertino duomenis ten, ir leido sau priimti atrankos išvadas, net nesulaukusi terminų. Jau čia nekalbant apie ką nors kitą. Ir kitas dar dalykas, mes matome piktybinius veiksmus iš agentūros apie tai, kad į atranką, reiškia paraišką TIPK leidimo pakeitimui, buvo pateikta informacija visiškai neįskaitoma, mes apie tai pranešėm agentūrai. Ir agentūra uždraudė mums po to, įkėlusį jau duomenis, po to teikti pastabas, būtent šituos duomenis, motyvuodama tuo, kad mes jau pateikėm pastabą apie tai, kad duomenys yra neįskaitomi. Tai reiškia, šiuo metu mes matom, kaip bebūtų skaudu, mes matom daug situacijų, kada Aplinkos apsaugos agentūra ir nežiūrint tik į AB Grigeo, bet ir į kitų įmonių veiklą, kada agentūra jaučiasi visagaliai, nereaguodami į esamas situacijas, į techninius dalykus. Ir grįžtant prie, vėl gi, tą patį ir prokurorė, ir Ligita minėjo, kad atrankos išvados dėl slėginės linijos Dumpiuose niekas nevertino ir nevertina iki šiol 14 km slėginio vamzdžio, kuris turi penkis šulinius nuorintojus ir kalbama apie tai, kad tų šulinių, iš tų šulinių išeinančios dujos bus su purškekliais „Airbornu“ papurškiamos ir taip bus neutralizuojamas kvapas. Tai palaukit, brangieji, gerbiama agentūra ir gerbiami AB Grigeo, nu mes ne vakar gimėm ir suprantam, kad su oro gaivikliu tokio srauto dujų neįmanoma suvaldyti nei kvapų, nei taršos. Ir kitas dar esminis dalykas, tai, kad ta slėginė linija jinau galimai gali veikti kaip anaerobinis įrenginys, mažinant nuotekų taršą, todėl mes iki šiol nuo 2005 m., mes turime mieste nelegalų nuotekų valymo įrenginį, kurio niekas niekada nevertino ir iki šiol agentūra nevertina. Tai Danguolė, kalbėdama apie slėginę liniją turi žinoti, kad nuotekos ne iš oro, ne oru atskrenda į Dumpių valymo įrenginius, o nuotekos ateina tuo vamzdžiu, beje tie vamzdžiai yra du: vienas - rezervinis, vienas - pagrindinis. Todėl šiandien vertinant TIPK leidimo paraiškas arba slėginės linijos atranką, kurią mes bet koku atveju skųsim lygiai taip pat į prokuratūrą. Jūs gal, brangieji, susipažinkit realiai su technologijom, paprašykit mus, mes padėsime jums.

Komiteto pirmininkė: Gerbiama Raimonda, ačiū, ačiū, išklausėm, nu tikrai čia ne vieta auklėti kažkokias tai organizacijas. Dar matau Rasa Kuznavienė kelia ranką. Ar tai irgi yra visuomenės atstovė? Prašau labai trumpai, labai trumpai.

Rasa Kuzavienė: Laba diena, esu Rasa Kuznavienė, Ketveriukų bendruomenės pirmininkė, kurie dalyvaujame tuose visuose taršos reikaluose ir su šia įmone, ir su kita. Tai labai tokia trumpa pastaba, dėl įmonės vadovo kalbos. Tai jįsai tokią trumpą žinutę pasiuntė, kad „jeigu bus nustatyta žala“. Tai čia tikriausiai žinutė visoms įmonėms, kurios turi gamybinės nuotekas, kad užtenka išvalyti pirminiu valymu ir visos nuotekos gali patekti į marias, reiškia nebus žalos. Čia taip labai trumpai, ar ne? Toliau, ką mes turime tokio, dėl ko bijome ir ką matome, kad kažkaip ne taip vyksta. Įmonė kalba apie tai, kad jie išgelbės Klaipėdos miesto centrą nuo kvapų, bet ir problema kilo tikriausiai ne senai, o tik tai po šio skandalo, kai įmonė įpareigota atiduoti savo nuotekas Klaipėdos vandenims. Ir visas tas sieros vandenilis ir amoniakas dengia Klaipėdos rajono gyventojus ir pietinę Klaipėdą. Tai mūsų nuogaštavimai yra ir išlieka tokie patys, nes valymo įrengimai, kurie Dumpiuose, galimai bus jau naudojami po tam tikrų procedūrų, yra labai, labai seni ir buvo naudojami Klaipėdos vandeniui, kaip anksčiau naudota teritorija ir jie nėra tokie pajėgūs, ir mus neįtikina, kad tokiuose valymo įrengimuose įmanoma išvalyti biologiškai 3000 m³ tokių taršių gamybinių nuotekų su plaušu, krakmolu, klįjais kitais chemikalais. Visa įmonės pozicija kol kas rodo, kad tai dar nevyksta ir įmonė nepradeda nuo balto lapo savo istorijos. Ačiū labai.

Komiteto pirmininkė: Labai ačiū. Dabar prašau ministerijos atstovo, kaip ir sutarėm, sureaguoti į visas duotas pastabas, taip pat buvo minima ir AAA, bet dėl laiko stokos neprašysiu atsakyti, bet prašysiu ministerijos išgirsti tai, kas buvo pasakyta ir turėti papildomas diskusijas su AAA. Tai, prašau, AM atstovas.

AM atstovas: Ačiū, Raimundas Sakalauskas. Sugebėti sureaguoti į viską, kas buvo pasakyta, būtų sudėtinga. Tai pirma reakcija, kad girdime mes tą problematiką ir šiandien išgirdome, ir darome tam tikrus veiksmus, vertinimus ir pavaldžių institucijų veikloje. Ką galiu pasakyti, kad tokie vieši išankstiniai nuomonių sakymai kai kada turi ir tam tikrų pasekmių, už tai stengiuosi atsirinkinėti, ką galėčiau dabar sakyti, ką ne. Viena pasakysiu reakciją, kas buvo pasakyta dėl vamzdyno iš Klaipėdos į Dumpius, tai, teisybę pasakius, nepasidomėjau tiksliai, nežinau, bet, manau, kad tikrai tai turėtų patekti į tą poveikio aplinkai vertinimo apimtį, kuri bus atliekama nuotekų valymui, tai prašymas čia jau ir pačiai įmonei, ir agentūrai dėmesį atkreipti. Net jau pradžioje svarstymo vadinamojo Klaipėdos paketo, net Vyriausybės pavedime buvo tas vamzdis įvardintas kaip problema ir visiems akivaizdu, kad tas vamzdynas neatitinka dabartinių realiųjų, t. y. jo per didelis diametras, didelis ilgis ir tai papildomas taršos šaltinis, nuo kurio, logiškai moderniai dirbant, nebandant rasti kažkokių tai reglamentavimo spragų, na būtina turėt. Manau reikia atkreipti dėmesį, visi, kas supranta tą situaciją, tas supranta.

Išankstinių nuomonių, kaip buvo klausiama, ar galės Grigeo valyti nuotekas Dumpiuose ir atiduoti Klaipėdos vandenims, matyt irgi šiandien, apart asmeninės nuomonės, pasakyti negalėčiau, nes tam yra procedūros, kaip agentūros atstovai pasakė, kad tam bus pilnas poveikio aplinkai įvertinimas. Tai bus prašymas ir ypatingas ministerijos dėmesys, kad šita procedūra praeitų visiškai skaidriai, įtraukiant visas interesų grupes ir kad nebūtų tokių nesklaidumų apie kuriuos buvo dabar pasakyta. Ta situacija, kas buvo dėl vamzdyno iš Dumpių į Klaipėdos vandenį poveikio vertinimo procese, ką gerbiama Raimonda paminėjo, tai mes tą analizę padarysime, pasižiūrėsime kur problema, jeigu tikrai procedūriniai pažeidimai buvo, tai atitinkamus sprendimus priimsime. Atkreipti dėmesį, kad iš tikrųjų įsigaliojo naujas reglamentavimas ir tas, kas buvo minėta dėl leidimo naikinimo pradžioje, po to skandalo, tai dabar ta situacija pasikeitusi, vėlgi, bus elgiamasi truputį kitaip, po 3 pažeidimų - leidimo naikinimas. Pakeitus nelegalią technologinę procesą, leidimo naikinimas atsiranda topo sąlygose. Dar viena mintis, nežinau, ar čia dalyvauja SAM ar visuomenės sveikatos atstovai, bet čia reikalingas labai didelis bendradarbiavimas dėl tam tikrų bėdų, dėl kvapų problemos mieste. T. y. nesurišam taršos šaltinio su kvapais, čia ir kompetencijos, matyt, trūksta. Ir bando AAD bendradarbiauti su kolegomis iš sveikatos apsaugos sistemos, tai galima sakyti *nedadirbimo* yra ir tikrai į tai dėmesį papildomai atkreipsime. Kartoju, tai nevisiškai mūsų kompetencija, reikalingos didesnės bendros pastangos. Aišku, girdėjome, ką įmonė sakė dėl jų naujų pastangų. Trumpai tiek galėčiau pasakyti.

Komiteto pirmininkė: Dėkoju labai. Trumpai vienas sakinytis, Ligita Girskienė, Tomas Eikinas ir turėsime baigti.

Ligita Girskienė: aš vieną klausimą turiu. Šiandien mūsų komitete buvo pristatyta valstybės kontrolės ataskaita Vandens tiekimas ir nuotekų tvarkymas irgi susijęs su miestų nuotekų valyklų veikla. Gal kažkokios priemonės jau yra suplanuotos artimiausiu metu ministerijos dėl nuotekų tvarkymo? Ačiū.

AM atstovas: jeigu galima, patikslinkit klausimą. Ar čia kas liečia Grigeo būtent?

Valstybės kontrolierė: Atsiprašau, gal čia aš labiau pasisakysiu. Valstybės kontrolės auditas labiau apėmė geriamo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymą, būtent kaip paslaugą gyventojams, ne tiek gilinimąsi į nuotekų valyklų išvalymą. Tai aš galiu pasakyti, kad tikrai mes esame suplanavę priemones, jos yra įvardintos valstybės kontrolės audito ataskaitoje ir mes planuojame keisti geriamojo vandens tiekimo, nuotekų tvarkymo įstatymą. Jame planuojame, visų pirma, numatyti daugiau teisių pačioms savivaldybėms, vykdyti individualių nuotekų kontrolę. Kitas dalykas, matome, kad nėra vandens tiekėjai suinteresuoti vykdyti tą plėtrą tiek nuotekų, tiek geriamojo vandens ir manome, kad tikrai čia neužtenka vien tik ES subsidijų šitoje srityje. Matome, kad jos buvo dosnios, bet tikrai nesuveikė kaip turėjo suveikti. Todėl reikia aiškių kriterijų, įpareigojimų savivaldybėms pagal jų infrastruktūros plėtros planus, kuriuose jos yra susiplanavusios geriamojo vandens tiekimo, nuotekų tvarkymą. Pagal tuos planus ir vykdyti tą plėtrą. Jeigu ta plėtra nebūtų vykdoma, turėtų būti taikomos sankcijos ir VERTAS, kaip reguliuotojas, turėtų tokias sankcijas pritaikyti. Nes jeigu mes neturime mechanizmo kaip paskatinti ir užtikrinti, kad savivaldybės vykdytų plėtrą, tai tikrai šitos problemos neišspręsimė, nes ne visos yra

pajėgios, ne visos gali ir mažėjant ES paramai, ji mažėja ir šitas paskutinis būsimas ciklas, kai mes ją iš viso turime, tai tikrai įmonės turės daryti tą iš savų lėšų, o kad jos tą darytų iš savų lėšų, kaip suprantame, jos šiuo metu to neįsivaizduoja. Tai tikrai reiktų paskatinti įstatymą.

Komisijos pirmininkė: Dėkoju, čia turbūt yra susiję, bet du atskiri klausimai, kas liečia Grigeo ir Valstybės kontrolės pateiktą išvadą. Tai vienas sakinyš Tomui Eikinui, kuris, tikiuosi, sugebės sudėti visą reikiamą informaciją ir mes norėsime baigti šitą klausimą. Prašau, Tomai.

Tomas Eikinas. Tai ,kad neliktų jokių abejonių, tai pilnas poveikio aplinkai vertinimas, kuris dabar yra pradėtas, tai 14 km vamzdis, net ir tas slėginis vamzdis, kuriam buvo atlikta poveikio aplinkai vertinimo atranka yra ir papuola ir programoj, ir bus toj ataskaitoj. Tai, kad čia neliktų jokių abejonių, interpretacijų ir t. t. Programą tikrai derino tiek visuomenininkai, pastabas teikė, tai jis ten yra. Ten bus numatytos visos priemonės, kad tuos poveikius ar kažkokią taršą suvaldytų. Tai tiek trumpai.

Komisijos pirmininkė: Dėkoju visiems prisijungusiems.

OMX BALTIC BENCHMARK GI 1092.97 EUR +0.13% ▲

OMX BALTIC BENCHMARK GI 1092.97 EUR +0.13% ▲

3 priedas

Schema LIT Nasdaq CSD

Akcijos Obligacijos Fondai Indeksai Statistika Rinkos naujienos

Kapitalo pritraukimas

Pradėti investuoti

Vertybiniai popieriai Rinkos informacija Reguliavimas Kaip pradėti Naujienos Apie mus

Pagrindinis puslapis | Grigeo | Prekyba

Pavadinimas | ISIN | Symbolis

Atnaujinta: 2020.12.20 10:23 (GMT+2)

Grigeo

Vilnius | Baltijos Oficialusis sąrašas

GRG1L | ISIN LT0000102030

LP

Pagrindinės medžiagos > Pagrindiniai ištekčiai

Investuoti

[Prekyba](#)[Apie emitentą](#)[Ataskaitos](#)[Kalendorius](#)[Naujienos](#)[Emisija](#)[Prekybos istorija](#)

Finansinė informacija

Informacija :

2020 gruod. 20

10:23 (GMT +2)

1,24 EUR

0%

Prk. -

Prd. -

Didžiausia kaina

Mažiausia kaina

Vid.

Atidarymo kaina

Sandoriai 0

Kiekis 0

Apyvarta 0 €

GRAFIKAS

Šiandien

1 savaitė

1 mėnuo

1 metai

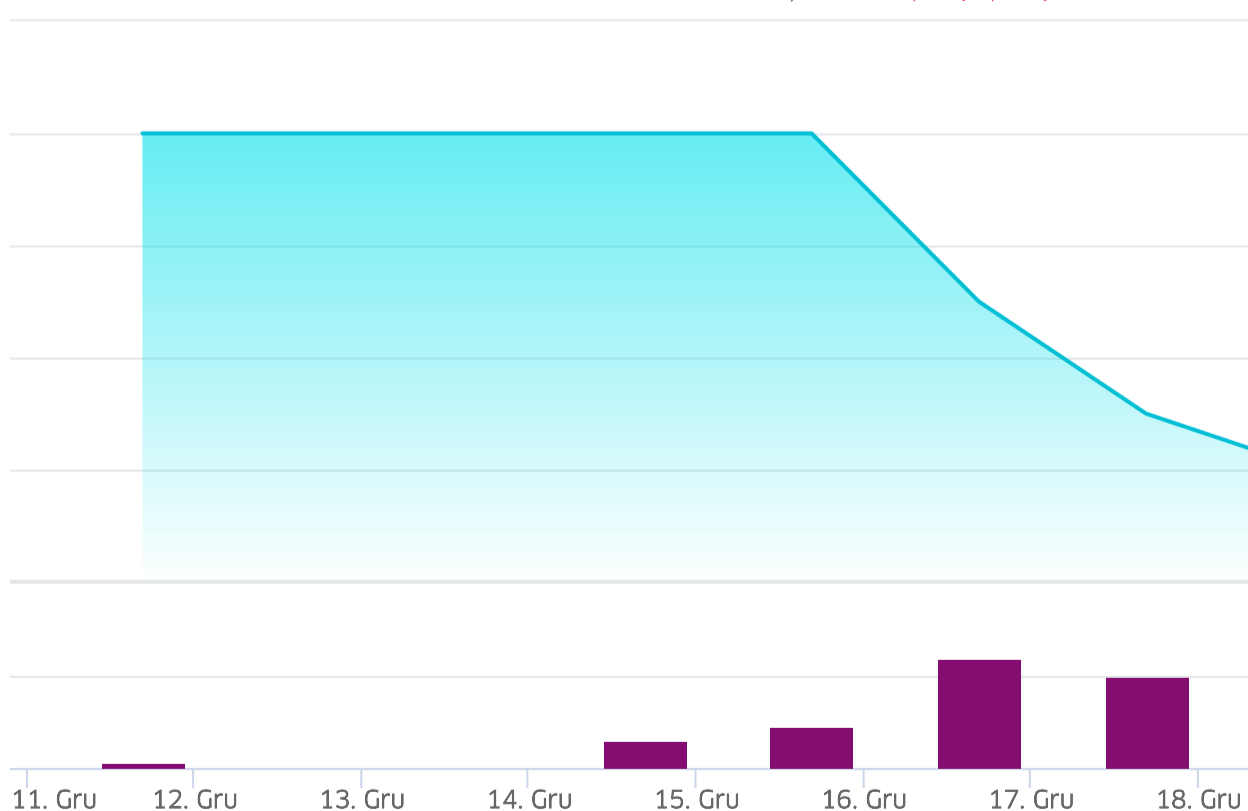
5 m.

Max

GRG1L

2020.12.11 - 2020.12.18 1,24 € -0,03 (-2,36%)

Šioje svetainėje naudojami slapukai ir panašios priemonės funkcionalumui ir kitiems tikslams užtikrinti. Naršydami toliau šioje svetainėje Jūs sutinkate su slapukų naudojimu. Norėdami sužinoti daugiau apie mūsų slapukus ir Jums suteikiamus pasirinkimo variantus, žr. nuorodą į mūsų [slapukų politiką](#).

Sutinku

RINKOS GYLIS

Nerasta

PASK. SANDORIAI

LAIKAS	KAINA €	KIEKIS
15:52	1,24	126
15:52	1,24	174
15:45	1,24	1
15:25	1,235	773
15:24	1,235	1 999
15:24	1,235	1
15:24	1,235	2 000

[Daugiau](#)

[XLSX](#)

APYVARTA

SANDORIAI		APYVARTA €
Automatinio įvykdymo sandoriai	(55)	26 052
Tiesioginiai sandoriai	(0)	0
Kiti	(0)	0
IŠ VISO	(55)	26 052

PRANEŠIMAI

DIENA	LAIKAS	NAUJIENOS	DOKUMENTAI	KALBA
-------	--------	-----------	------------	-------

Šioje svetainėje naudojami slapukai ir panašios priemonės funkcionalumui ir kitiems tikslams užtikrinti. Naršydami toliau šioje svetainėje Jūs sutinkate su slapukų naudojimu. Norėdami sužinoti daugiau apie mūsų slapukus ir Jums suteikiamus pasirinkimo variantus, žr. nuorodą į mūsų [slapukų politiką](#).

Sutinku

DIENA	LAIKAS	NAUJIENOS	DOKUMENTAI	KALBA
30 Lapkr.	10:40 prieš 2 savaites	AB „Grigeo“ neeilinio visuotinio akcininkų susirinkimo, įvykusio 2020 m. lapkričio 30 d., sprendimas		EN
24 Lapkr.	17:13 prieš 3 savaites	AB „Grigeo“ 2020 metų 1-9 mėn. tarpinė konsoliduota finansinė atskaitomybė ir atsakingų asmenų patvirtinimas	↓ ↓	EN
6 Lapkr.	16:30 prieš 1 mėnesį	AB „Grigeo“ neeilinis visuotinis akcininkų susirinkimas šaukiamas 2020 m. lapkričio 30 d.	↓ ↓	EN
13 Spal.	18:50 prieš 2 mėnesius	Pranešimas apie balsavimo teisių paketo netekimą	↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓	EN

[Daugiau](#)

DIVIDENDAI IR KITOS IŠMOKOS

Nerasta

VERTYBINIAI POPIERIAI	RINKOS INFORMACIJA	REGULIAVIMAS	KAIP PRADĖTI	NAUJIENOS
AKCIJOS	STATISTIKA	TAISYKLĖS IR NUOSTATOS	ĮMONĖMS	NASDAQ NAUJIENOS
Akcijų prekybos sąrašai Emitentų sąrašas Dividendai ir kitos išmokos	Prekybos statistika Mėnesio statistika Rinkos kapitalizacija Narių prekybos veikla	Nasdaq Vilnius Nasdaq Riga Nasdaq Tallinn GDPR	Kapitalo pritraukimas	Svarbiausios naujienos
OBLIGACIJOS	PREKYBA	PRIEŽIŪRA	INVESTUOTOJAMS	EMITENTO NAUJIENOS
Skolos VP sąrašas Emitentų sąrašas	Apie rinkas Prekybos dienos struktūra Kainos kitimo žingsnis ir pilnas pavedimų lotas Rinkos formuotojai Rinkos informacijos produktai Investuotojo kalendorius Prekybos dienų kalendorius	Rinkos priežiūra	Pradėti investuoti	Rinkos pranešimai
FONDAI	INDEKSAI		NARIAMS	KALENDORIUS
Fondų prekybos sąrašas Emitentų sąrašas Fondų centras	Indeksai Apie indeksus		Tapkite nariu Nariai	Investuotojo kalendorius
			FIRST NORTH SERTIFIKUOTIEMS PATARĖJAMS	APIE MUS
			Tapk patarėju Patarėjų sąrašas	NASDAQ BALTIJOS RINKOJE

Šioje svetainėje naudojami slapukai ir panašios priemonės funkcionalumui ir kitiems tikslams užtikrinti. Naršydami toliau šioje svetainėje Jūs sutinkate su slapukų naudojimu. Norėdami sužinoti daugiau apie mūsų slapukus ir Jums suteikiamus pasirinkimo variantus, žr. nuorodą į mūsų [slapukų politiką](#).

Sutinku

[Disclaimer](#)[Privacy Policy](#)

Šioje svetainėje naudojami slapukai ir panašios priemonės funkcionalumui ir kitiems tikslams užtikrinti. Naršydami toliau šioje svetainėje Jūs sutinkate su slapukų naudojimu. Norėdami sužinoti daugiau apie mūsų slapukus ir Jums suteikiamus pasirinkimo variantus, žr. nuorodą į mūsų [slapukų politiką](#).

Sutinku

Advokatų kontora GLIMSTEDT Bernotas ir partneriai
Jogailos g. 4, LT-01116 Vilnius,
Tel.: +370 5 2690 700, faksas: +370 5 2690 701

ATSTOVAVIMO SUTARTIS

2020 m. sausio 10 d., Vilnius

Pagal šios Atstovavimo sutarties sąlygas AB „Grigeo Klaipėda“, juridinio asmens kodas 141011268, registruotos buveinės adresas Nemuno g. 2, Klaipėda (toliau - Klientas),

Paveda ir įgalioja advokatų kontoros GLIMSTEDT Bernotas ir partneriai, adresas Jogailos g. 4, Vilnius, advokatui Linui Sesickui (toliau - Atstovas),

Atstovauti Klientui, veikti jo vardu ir jo vardu atlikti visus veiksmus, pateikti ir gauti visus dokumentus, įskaitant, bet neapsiribojant:

- atstovauti Klientui visose civilinėse bylose visų instancijų teismuose, suteikiant visas ieškovo, atsakovo ir (ar) trečiojo asmens teises, numatytas civilinio proceso įstatymuose, įskaitant bet neapsiribojant teisę: pasirašyti ir pateikti ieškinį teismui, keisti ieškinio pagrindą ar dalyką, padidinti ir sumažinti ieškinio reikalavimus, visiškai ar dalinai atsisakyti ieškinio, pripažinti ieškinį, reikšti prašymus dėl laikinųjų apsaugos priemonių, juos keisti, sudaryti taikos sutartį, pasirašyti ir pateikti teismui atsiliepiamus, paaiškinimus, reikalavimus ir kitus procesinius dokumentus, pretenzijas, apskųsti visų instancijų teismo sprendimus, nutartis ar kitus procesinius teismo sprendimus, gauti vykdomuosius raštus ir juos pateikti vykdymui, sumokėti žyminį mokestį, apskųsti antstolio veiksmus, paduoti prašymą dėl proceso atnaujinimo, gauti ir priimti šaukimus į teismą ir kitus pranešimus bei naudotis kitomis procesinėmis teisėmis;
- atstovauti Klientui Seime, taip pat valstybinėse ir savivaldos institucijose, valstybės ir privačiose įmonėse ir organizacijose, valstybiniuose registruose, antstolių ir notarų biuruose ir santykiuose su kitais trečiaisiais fiziniiais ir (ar) juridiniais asmenimis. Vykdydami šį pavedimą, Atstovas turi teisę pasirašyti Kliento vardu ir pateikti pareiškimus, prieštaravimus, prašymus ir paaiškinimus valstybinėms ir savivaldos institucijoms, įmonėms ir organizacijoms, valstybiniams registrams, antstolių ir notarų biurams ir kitiems tretiesiems asmenimis, taip pat skųsti valstybinių ir savivaldos institucijų, įmonių ir organizacijų, valstybinių registru, antstolių, notarų bei kitų trečiųjų asmenų atliktus veiksmus;
- Kliento vardu atlikti visus kitus veiksmus, kurie, Atstovo nuomone, yra reikalingi tinkamam Kliento interesų gynimui, įskaitant, bet neapsiribojant: tvarkyti visus su šio pavedimo įvykdymu susijusius reikalus Seime, visose valstybinėse, savivaldos ir kitose institucijose ir palaikyti teisinius ryšius su fiziniiais ir juridiniais asmenimis; reikalauti ir gauti reikalingus dokumentus (įskaitant licencijas, sertifikatus, pažymas, išvadas) ar jų nuorašus, korespondenciją, duomenis ir informaciją iš visų fizinių asmenų, įstaigų, įmonių, organizacijų ir kitų institucijų.

Atstovas turi teisę perįgaluoti kitą asmenį iš advokatų kontoros GLIMSTEDT Bernotas ir partneriai atlikti visus ar tam tikrus veiksmus, nurodytus šioje Atstovavimo sutartyje.

Atstovavimo sutartis galioja 2 (dvejus) metus nuo jos sudarymo dienos. Atstovavimo sutartis sudaryta 2 (dviem) originaliais egzemplioriais lietuvių kalba, po vieną Klientui ir Atstovui.

Kliento vardu:

 AB „Grigeo Klaipėda“
 Generalinis direktorius Tomas Eikinas

Atstovas:

 Advokatas Linas Sesickas